

vergadering **22**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 25 januari 2017

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	6
VERONTSCHULDIGINGEN	6
ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING	6
POLITIEKE FRACTIES	
Wijziging in de samenstelling	6
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	6
COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE, INNOVATIE EN WETENSCHAPSBELEID	
Verkiezing van de eerste ondervoorzitter	7
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	7
VOORSTEL VAN DECREET van Lode Ceysens, Axel Ronse, Lydia Peeters, Bart Nevens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning – 1059 (2016-2017) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	7
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 1053 (2016-2017) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	8
ACTUELE VRAAG van Björn Rzoska aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de aangepaste regelgeving van het Pendelfonds	
ACTUELE VRAAG van Martine Fournier aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de inperking van het Pendelfonds en de invloed op de modal shift	
ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de werking van het Pendelfonds	8
ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een eventuele bijsturing aan de kinderbijslagregeling na de resultaten van de armoedetoets	
ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het resultaat van de armoedetoets op de hervormde kinderbijslag	13
ACTUELE VRAAG van Karl Vanlouwe aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de resultaten van het World Economic Forum 2017 in Davos	18

ACTUELE VRAAG van Peter Van Rompuy aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de impact op de Vlaamse welvaart van de plannen van Amerikaans president Trump tot het voeren van een handelsoorlog	
ACTUELE VRAAG van Herman De Croo aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de gevolgen van de opzegging van handelsakkoorden door de Verenigde Staten	21
ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de reactie van de Vlaamse Regering op het initiatief van federaal minister Marghem om een nationaal debat over de invoer van een CO2-taks op te starten	27
ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het rapport van het Steunpunt Wonen betreffende energiesubsidies aan gezinnen met laag inkomen	
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over energiesubsidies aan gezinnen met laag inkomen	
ACTUELE VRAAG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het beter bekend maken van energieprijzen bij gezinnen met lagere inkomens	31
ACTUELE VRAAG van Karim Van Overmeire aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over een nieuwe 'fact finding mission' van de Raad van Europa naar de Vlaamse Rand, met name om de toestand in Linkebeek te onderzoeken	37
ACTUELE VRAAG van Ann Brusseel aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de maatschappelijke integratie en aanvaarding van interseksepersonen	40
ACTUELE VRAAG van Matthias Diependaele aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de manier waarop een vrouwelijke burgemeester wordt afgebeeld in een folder van de VVSG en de impact op de beeldvorming van vrouwelijke politici	42
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	43
ONTWERP VAN DECREET betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent	
– 914 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	43
Artikelsgewijze bespreking	44

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen – 915 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4		
Algemene bespreking		45
Artikelsgewijze bespreking		45
VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Cindy Franssen en Björn Anseeuw houdende het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren (opschrift gewijzigd door de commissie: ... houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, met het oog op de organisatie van het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren) – 633 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 5		
Algemene bespreking		46
Artikelsgewijze bespreking		49
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 1053 (2016-2017) – Nr. 1		
Voorstel tot spoedbehandeling		50
Algemene bespreking		50
Artikelsgewijze bespreking		51
VOORSTEL VAN DECREET van Lode Ceyssens, Axel Ronse, Lydia Peeters, Bart Nevens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning – 1059 (2016-2017) – Nr. 1		
Voorstel tot spoedbehandeling		52
Algemene bespreking		52
Artikelsgewijze bespreking		62
ONTWERP VAN DECREET betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent – 914 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3		
Hoofdelijke stemming		62
ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen – 915 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4		
Aangehouden stemmen		62
Hoofdelijke stemming		63
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 1053 (2016-2017) – Nr. 1		
Hoofdelijke stemming		63

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Cindy Franssen en Björn Anseeuw houdende het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren (opschrift gewijzigd door de commissie: ... houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, met het oog op de organisatie van het externe toezicht en de externe klachten-regeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren) – 633 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 5	
Hoofdelijke stemming	64
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	64
VOORSTEL VAN DECREET van Lode Ceyssens, Axel Ronse, Lydia Peeters, Bart Nevens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning – 1059 (2016-2017) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	64
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	65
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	68
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	68

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 13.58 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Rik Daems, Piet De Bruyn, Paul Van Miert, Herman Wynants: ambtsverplichtingen;

Lies Jans, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Ann Soete, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 11 januari 2017 heeft mevrouw Gwendolyn Rutten met ingang van 19 januari 2017 ontslag genomen als Vlaams volksvertegenwoordiger.

De opvolger die in aanmerking komt om haar te vervangen, is mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck.

De geloofsbrieven van mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck werden reeds goedgekeurd in de plenaire vergadering van 17 juni 2014. Het administratieve onderzoek heeft uitgewezen dat sindsdien geen wijziging is opgetreden in de vervulling van de verkiesbaarheidsvoorwaarden.

Vraagt hierover iemand het woord? *(Nee)*

Ik roep mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck uit tot Vlaams volksvertegenwoordiger en nodig haar uit aan het spreekgestoelte de grondwettelijke eed af te leggen, die luidt als volgt: "Ik zweer de Grondwet na te leven."

– *Daniëlle Vanwesenbeeck legt de grondwettelijke eed af.*

Mevrouw Vanwesenbeeck, namens alle collega's heet ik u van harte welkom in het Vlaams Parlement. *(Applaus)*

POLITIEKE FRACTIES

Wijziging in de samenstelling

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 18 januari 2017 bevestigen de heer Bart Somers, voorzitter van de Open Vld-fractie, en mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck dat mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck deel uitmaakt van de Open Vld-fractie.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de Open Vld-fractie zijn

in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid de heer Willem-Frederik Schiltz als vast lid vervangen door

mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck en de heer Lionel Bajart als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Willem-Frederik Schiltz en

in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken de heer Bart Somers als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Daniëlle Vanwesenbeeck.

Voor de sp.a-fractie zijn in de Commissie voor Wonen, Armoedebelief en Gelijke Kansen de heer Bert Moyaers als vast lid vervangen door de heer Bart Van Malderen en de heer Bart Van Malderen als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Bert Moyaers.

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE, INNOVATIE EN WETENSCHAPSBELEID

Verkiezing van de eerste ondervoorzitter

De voorzitter: Dames en heren, de Open Vld-fractie draagt mevrouw Emmily Talpe voor als eerste ondervoorzitter van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid, ter vervanging van de heer Willem-Frederik Schiltz, die er geen vast lid meer van is.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan verklaar ik mevrouw Emmily Talpe verkozen tot eerste ondervoorzitter van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid. (*Applaus*)

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 60/15*)

VOORSTEL VAN DECREET van Lode Ceyssens, Axel Ronse, Lydia Peeters, Bart Nevens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning – 1059 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Lode Ceyssens bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Voorzitter, wij zouden de spoedbehandeling willen vragen van het voorstel van decreet houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning.

De voorzitter: De vraag is of deze tekst ter beschikking is. Als u een spoedbehandeling vraagt, moet iedereen kennis kunnen nemen van de inhoud van de tekst.

Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

**ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009
– 1053 (2016-2017) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Willem-Frederik Schiltz bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, wij zouden de spoedbehandeling willen vragen van ontwerp van decreet houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

De voorzitter: Het betreft hier een ontwerp van decreet, dat dus is ingediend door de regering. Ik veronderstel dat minister Tommelein hier bij de bespreking aanwezig zal zijn. Dat lijkt me wenselijk.

Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Björn Rzoska aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de aangepaste regelgeving van het Pendelfonds

ACTUELE VRAAG van Martine Fournier aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de inperking van het Pendelfonds en de invloed op de modal shift

ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de werking van het Pendelfonds

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Ik moet eerlijk zeggen dat ik toch wel wat verbaasd was toen ik het kaartje opende achter uw nieuwe oproep rond projecten voor het Pendelfonds. We zijn er kamerbreed allemaal wel van overtuigd dat het woon-werkverkeer zo duurzaam mogelijk moet verlopen en dat we bedrijven moeten stimuleren om hun werknemers op een duurzame manier naar het werk te krijgen. Dat was, dacht ik, altijd de bedoeling van de Vlaamse Regering, ook bij de hervorming van het Pendelfonds. Als ik eens ga kijken wat de Vlaamse Regering heeft goedgekeurd, dan staat er zeer duidelijk in de goedkeuring van het hervormde Pendelfonds dat de hervorming moest gebeuren – ik lees letterlijk – “in functie van een betere ontsluiting van bedrijventerreinen in relatie tot de uitwerking van basisbereikbaarheid waarbij expliciet wordt ingezet op de bereikbaarheid van bestemmingen inzake woon-werkverkeer, inclusief havenbedrijven.” Zo staat het letterlijk in de door de Vlaamse Regering goedgekeurde nota.

Als ik het kaartje open klikte achter de nieuwe oproep van het Pendelfonds, heb ik toch enigszins mijn wenkbrauwen gefronst. De Waaslandhaven bijvoorbeeld ligt niet in congestiegevoelig gebied, volgens dat kaartje van het Pendelfonds. Zeer bizar, aangezien de Waaslandhaven toch zeer dicht bij de E17 en zeer dicht bij de Antwerpse ring ligt. Een van de meest filegevoelige plekken in Vlaanderen is nu net daar. Dat betekent dat bedrijven die actief zijn in de Waaslandhaven

geen beroep kunnen doen op het Pendelfonds om hun woon-werkverkeer te kunnen gaan verduurzamen.

Er zitten nog een aantal andere rare dingen in. Bedrijven in Oud-Turnhout kunnen wel een beroep doen op het Pendelfonds, maar bedrijven in Turnhout, vlakbij, niet, terwijl die mensen net in de file staan naar Turnhout en omgekeerd.

Met andere woorden: ik begrijp niet dat u zo hard heb gefocust op congestiegevoelige gebieden. Waarom hebt u deze hervorming op die manier op het getouw gezet?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Het Pendelfonds werd opgericht in 2007 en heeft als doel dat bedrijven en organisaties projecten kunnen indienen in het kader van duurzame mobiliteit voor woon-werkverkeer. Tot voor kort kon om het even welk bedrijf, om het even welke organisatie, en een van de 308 gemeenten in Vlaanderen, dergelijke projecten indienen. De voorwaarden zijn veranderd. Alleen gemeenten, bedrijven of organisaties die in gemeenten liggen die filegevoelig zijn, kunnen nog projecten indienen.

Als men naar het kaartje kijkt, ziet men – de heer Rzoska heeft er ook al naar verwezen – dat grote stukken van Vlaanderen eruit vallen. Het valt me op dat zowel West-Vlaanderen als Limburg daar voor een heel stuk uit vallen. Nochtans is de modal shift heel belangrijk. We proberen met de modal shift eender welke auto van de weg te halen en dus andere vervoersmiddelen aan te bieden. We moeten daar maximaal op inzetten, niet alleen wij als overheid, maar zeker ook de bedrijven.

Dan vind ik het jammer dat meer dan de helft van de steden dergelijke projecten niet meer kunnen indienen. U weet, bepaalde gebieden van West-Vlaanderen en Limburg zijn niet goed bedeed met het openbaar vervoer. Het openbaar vervoer is niet goed uitgewerkt. We vallen dus voor een stuk twee keer uit de boot. We kunnen het openbaar vervoer niet gemakkelijk nemen en de bedrijven en organisaties kunnen geen beroep meer doen op het Pendelfonds. We kunnen dus stellen, misschien heel kort door de bocht: neem maar de auto, kruip maar allemaal in de auto en ga maar met de auto naar het werk.

Het is heel kort door de bocht, maar minder openbaar vervoer, geen beroep meer kunnen doen op het Pendelfonds, ... dan stel ik me vragen hoe u in grote delen van West-Vlaanderen en Limburg toch nog bepaalde steun kunt geven aan de steden, gemeenten en bedrijven die uit de boot vallen, om de modal shift maximaal te kunnen ondersteunen.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Ik trap een gigantische open deur in wanneer ik zeg dat het fileprobleem in Vlaanderen hand over hand toeneemt. Het is dus meer dan ooit nodig om de middelen van het Pendelfonds aan te spreken om ze in te zetten om het woon-werkverkeer te verduurzamen.

Eerlijk gezegd, vind ik het nog niet zo'n slecht idee – gelet op het feit dat dat fonds natuurlijk beperkt is – om dat zo efficiënt en gericht mogelijk in te zetten. Het klinkt goed om te zeggen: laten we eerst daar ingrijpen waar de congestiegevoeligheid het grootst en de files het langst zijn. U hebt die oefening gemaakt. Het resultaat verbaasde mij ook een beetje. Het landelijke Lendeled zit er bijvoorbeeld in, en het schilderachtige Haaltert. Dat zijn niet meteen gemeenten die bij mij top-of-mind zijn wanneer ik denk aan lange files. Er zijn dan weer gemeenten die er verwonderlijk genoeg niet zitten, denk maar aan de regio Waaslandhaven.

U gaat themagericht op files en congestiegevoelig werken. Is de methode die u vandaag hebt gebruikt om de middelen te verdelen eenmalig? Of gaat u dat herhalen bij de volgende oproepen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat betreft het Pendelfonds en het aanmoedigen van meer duurzaam woon-werkverkeer: ik heb die budgetten verhoogd. In vergelijking met de vorige oproepen is er heel wat bij gekomen. We zitten nu op een totaalbedrag van 2,4 miljoen euro. We komen van 1,6 miljoen euro. Ik heb er 800.000 euro bij gedaan.

Als we maximale efficiëntie willen nastreven en een zo groot mogelijk hefboom-effect van onze ondersteuning, moeten we keuzes maken. Dat vergt inderdaad enige moed. In plaats van iedereen maar dossiers te laten indienen, moeten we keuzes maken. Die keuzes heb ik ten eerste gebaseerd op het regeerakkoord waarbij ik kies voor het investeren waar de nood het hoogst is, en ten tweede op het advies van de sociale partners van de begeleidingscommissie van het Pendelfonds, die wordt voorgezeten door de MORA. Daar heeft men mij ook die vraag gesteld begin 2016. Ik heb dus gekozen voor de meest filegevoelige gebieden. Het lijkt me nogal evident als je werkt met een gesloten enveloppe dat je gaat focussen op de hoogste nood.

Daarvoor hebben we een studiebureau aangeduid, om dat te gaan vastleggen. We hebben dat niet met de natte vinger gedaan. Er worden hier nogal wat voorbeeldjes aangehaald. Het studiebureau heeft een verkeersmodel gehanteerd en Vlaanderen ingedeeld in verkeerszones. Men is fijnmazig te werk gegaan. Men heeft de vergelijking gemaakt tussen de reistijd enerzijds in de spits en anderzijds in de daluren om de congestiegevoeligheid vast te leggen. Zo is men gekomen tot de aanduiding van die gebieden die voor ondersteuning in aanmerking komen. Men heeft geen geografische focus: het is niet op een kruideniersweegschaaltje gewogen. Het is niet van: deze provincie moet zoveel krijgen en die zoveel. Er is geen geografische focus. Het beste bewijs daarvoor is dat gemeenten uit alle provincies vertegenwoordigd zijn: zes uit Limburg en zes uit West-Vlaanderen, als ik het goed heb. Dat lijkt mij de beste en meest efficiënte, doelgerichte, neutrale en objectieve werkwijze.

Dit is heel specifiek voor deze oproep. We zullen zien wat de resultaten daarvan zijn. Een evaluatie is altijd zinvol. Dat doen we altijd samen met de begeleidingscommissie. Het staat niet in marmer gebeiteld, maar ik ga ervan uit dat we blijven focussen op de congestiegevoelige gebieden, maar dat zullen we zien na de evaluatie.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik zou nog enigszins begrip hebben kunnen opbrengen als u zei: 'Oké, we hebben een tekort aan middelen in dat Pendelfonds, er wordt zeer veel beroep op gedaan, en dus moeten we focussen.' U hebt het budget wel naar omhoog gedreven. Dat is uw verdienste. U hebt daar gelijk in. Duurzaam woon-werkverkeer gaat u ook helpen om toch uw modal shift te kunnen realiseren, en die ambities zijn zeer hoog.

In 2020 wilt u naar een modal shift gaan van 40 procent duurzaam woon-werkverkeer. Dat is nog drie jaar. In het verleden zijn de middelen uit het Pendelfonds niet allemaal opgebruikt. Ik begrijp dan ook niet goed dat u nu zo eng gaat focussen.

Ik geef u een concreet voorbeeld. In 2014 won een bedrijf in Duffel de Mobility Award. Duffel valt buiten uw kaartje, maar dat bedrijf is er wel in geslaagd om een kwart van de werknemers op een duurzame manier naar het bedrijf te laten komen, en dat heeft ook een impact op de files rond Lier, wat dan wel weer binnen uw kaartje valt. Ik begrijp uw focus dan ook niet zo goed. Mijn vraag aan u is hoe u ervoor zult zorgen dat bedrijven die buiten de congestiegevoelige

gebieden op uw kaartje vallen, toch inspanningen doen om duurzaam woon-werkverkeer te organiseren?

Martine Fournier (CD&V): Minister, ik blijf het onlogisch vinden dat bijvoorbeeld Lichtervelde – met alle respect voor Lichtervelde, dat een landelijke gemeente is – nog altijd een beroep kan doen op het Pendelfonds, terwijl in de ruit Menen-Roeselare-Waregem, een verstedelijkt gebied met heel veel industrie, noch Menen, noch Roeselare, noch Waregem een beroep kan doen op het Pendelfonds. Het gaat nochtans om ideale afstanden om per fiets af te leggen, tussen 20 en 25 kilometer. Wanneer we echt naar een modal shift willen gaan, dan is er ook een mental shift nodig. We moeten de mensen aanzetten om gebruik te maken van een ander vervoermiddel. Ik pleit ervoor om niet alleen de bewoners van de Vlaamse ruit die kans te geven maar alle Vlamingen.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister, ik kan me vinden in uw redenering wanneer u zegt dat het Pendelfonds zo gericht mogelijk moet worden ingezet en dat we moeten zoeken naar een methodiek waarbij de hoogste noden zo efficiënt mogelijk kunnen worden gelenigd. Het blijft echter vreemd te horen wat de theorie en wat de resultaten zijn in de praktijk. Nogmaals, ik zie de files in Lendeledede en Haaltert niet, maar wel in de gemeenten rond de Waaslandhaven, en die zitten er niet in.

U hebt gezegd dat u openstaat voor evaluatie. Ik zou zeggen: evalueer zeer grondig en kijk of er voldoende respons komt, want de middelen moeten inderdaad op, en stuur eventueel bij. Wat mij betreft, mag u die focus op congestiegevoeligheid bewaren. Mijn bijkomende concrete vraag is of het klopt dat er nog ongebruikte middelen uit het verleden in dat fonds zitten. Zo ja, over hoeveel middelen gaat het en denkt u die op een of andere manier nog te kunnen uitgeven?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Ik zal een iets andere toon hanteren dan de voorgaande sprekers, hoewel ik op het einde toch steun ontwaarde in de reactie van de heer Vandenbroucke.

Ik vind het een goede zaak dat men met de schaarse middelen nagaat hoe men een duidelijke focus kan leggen. Dat is trouwens een antwoord op het negatieve antwoord van de Mobiliteitsraad uit 2013, die er juist voor pleitte om minder versnipperd en meer thematisch te gaan werken met die middelen.

Minister, wat de havengebieden betreft die niet onder het Pendelfonds vallen, zou u verkeerde interpretaties kunnen oproepen, werd vanop het spreekgestoelte gezegd. Zij zouden verweesd achterblijven zoals het Waaslandhavengebied. Niets is minder waar, want we hebben daar andere projecten zoals het project van de I-BUS. Kunt u bevestigen dat u daarop volop blijft inzetten omdat dit uiteraard ook congestiegevoelig gebied is, maar dat er alternatieven zijn waar u ook middelen voor vrijmaakt?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Iedereen deelt de bezorgdheid over het verduurzamen van het woon-werkverkeer. Ik stel op het terrein vast dat heel veel bedrijven daarmee bezig zijn in de vorm van een alternatief verloningsbeleid of van een goed personeelsbeleid, maar dat ze geen subsidieaanvragen indienen omdat ze opzien tegen de paperassen en de formaliteiten. Het is zaak om met uw beperkt budget de good practices te delen zodat andere bedrijven daarvoor geen leergeld moeten betalen, en de situatie op het terrein te blijven monitoren en bijsturen waar nodig. Ik denk niet dat bedrijven meteen op zoek zijn naar subsidies, maar wel naar geslaagde voorbeelden om die in hun eigen bedrijf te

kunnen implementeren. Over de noodzaak van het verduurzamen van het woon-werkverkeer bestaat vandaag ook in het bedrijfsleven een breed draagvlak.

Minister Ben Weyts: Het is inderdaad correct dat we maximaal trachten die best practices uit te dragen naar andere bedrijven.

We trachten de historische reserve inderdaad aan te spreken. We doen dat ook nu. Daardoor kan ik extra middelen toevoegen aan het Pendelfonds, maar dat gebeurt gefaseerd.

We wenden die middelen net aan op basis van een objectieve vergelijkende studie door het studiebureau MINT, en dus niet op basis van nattevingerwerk, een buikgevoel of een impressie van deze of gene. Het is op basis van objectieve wetenschappelijke gegevens, niet op basis van enige provinciale inslag.

De havens doen we nog eens in een apart financieringskanaal. Om te antwoorden op de bekommernis met betrekking tot de Waaslandhaven: we hebben 1,5 miljoen euro uit het Pendelfonds gehaald, en die gaat naar de organisatie van de havenpendels. Dat is voor alle duidelijkheid niet alleen in Antwerpen, maar bijvoorbeeld ook in Gent.

Keuzes maken is altijd een ondankbaar verhaal, van wat ondankbaren en veel malcontenten – en hier staan wel wat malcontenten. Maar ik denk dat ik als goede huisvader en als beleidsmaker moet kiezen voor maximale efficiëntie en objectieve criteria, om ervoor te zorgen dat we dat woon-werkverkeer maximaal verduurzamen. (*Applaus bij de N-VA*)

Björn Rzoska (Groen): Minister, hier staat geen malcontente. Hier staat iemand die er, net als heel wat collega's, dagelijks in het parlement voor ijvert dat zo veel mogelijk mensen zich op een duurzame manier verplaatsen. Ik vond dat er een aantal absurde zaken in dat kaartje zaten. Ik wil de studie wel eens zien. Ik denk dat u die ook ter beschikking kunt stellen van het parlement. Daar zitten een aantal absurde situaties in.

Ik heb al verwezen naar het voorbeeld van de 'best practice' van 2014. Die zijn op een integrale manier met mobiliteit omgegaan en laten 25 procent van hun werknemers op een duurzame manier naar het bedrijf komen. Vandaag zouden die geen subsidies meer kunnen aanvragen in het kader van het Pendelfonds. De vraag is dan natuurlijk of zo'n bedrijf daar dan nog zo veel moeite voor gaat doen. Het is een 'best practice' die een award gekregen heeft en waar we zeer veel uit kunnen leren.

Ik vind het jammer, zeker gezien de historische reserves in het Pendelfonds. Het is niet een kwestie van geld uitdelen, minister: het is een kwestie van uw doelstelling te halen dat in 2020 30 tot 40 procent van de mensen hun woon-werkverkeer op een duurzame manier zouden doen. Dat is niet enkel een financiële winst, maar ook een winst voor de maatschappij en voor het milieu, minister. (*Applaus bij Groen*)

Martine Fournier (CD&V): Ik denk niet dat we malcontent zijn, minister. Integendeel zelfs, we stellen hier die vragen omdat we vinden dat het Pendelfonds goed is. We willen gewoon dat het voor iedereen en voor iedere gemeente geldt.

Ik wil, net als collega Vandenbroucke, vragen om dat eventueel toch te herzien. Ik verwijs daarvoor naar een persbericht van Touring, dat stelt dat de blijvende stijging van structurele files in 2016 frappant is en dat er nu ook structurele files zijn waar er vroeger geen waren. Ik citeer: "Het voorbije jaar is ook gebleken dat deze structurele files zich meer en meer beginnen te verspreiden naar zones die in het verleden niet filegevoelig waren. Een voorbeeld hiervan is de E313 tussen

Ham en Lummen, de E314 tussen Houthalen en Lummen en de E17 tussen Waregem en Lokeren” Dat is nog eens het bewijs dat die filegevoelige gebieden meer zijn dan die die nu in kaart zijn gebracht.

Wij staan dus positief tegenover het Pendelfonds, maar spreid het alstublieft uit of laat het gewoon voor alle gemeenten in Vlaanderen.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Collega's, om alles even in perspectief te plaatsen: verkijk u niet op de hefboomfunctie van dat pendelfonds. Het belangrijkste om mensen toe te laten om hun woon-werkverkeer te verduurzamen, is dat er voldoende alternatieven zijn voor de wagen. En het is natuurlijk dat punt, minister, waar het in Vlaanderen aan ontbreekt. Twee op drie Vlamingen wonen niet in een centrumstad. Buiten die centrumsteden is er zwaar gesnoeid in het aanbod van openbaar vervoer, zonder dat er een alternatief is gekomen. We zijn het hier al jaren eens over elf belangrijke spoorwegprojecten, waaronder bijvoorbeeld een schitterende spoorwegverbinding tussen de stad Gent en de haven van Gent, waar tienduizenden werknemers gebruik van zouden kunnen maken. Die investeringen kunnen allemaal niet gebeuren, doordat de meerderheidspartijen die hier de dienst uitmaken, in het federale parlement beslist hebben om 3 miljard euro te besparen op het spoor. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een eventuele bijsturing aan de kinderbijslagregeling na de resultaten van de armoedetoets

ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het resultaat van de armoedetoets op de hervormde kinderbijslag

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Collega's, er zijn 120.000 kinderen in Vlaanderen die in armoede leven. Het gaat om kinderen voor wie te weinig geld is om een deftige woning te hebben, om naar de dokter te gaan als het nodig is, om de schoolreis te betalen of nieuwe voetbalschoenen te kopen. De Vlaamse Regering heeft bij monde van minister Homans beloofd om de kinderarmoede te halveren. Een dure eed. De Vlaamse Regering heeft bij monde van minister Vandeuren ook beloofd om de kinderbijslag te hervormen. Het gaat om een fonds van meer dan 3,5 miljard euro, en dat is een enorm budget. Ook dat is een enorme hefboom om iets te doen aan de kinderarmoede.

Minister, u hebt een nieuw concept uitgewerkt en u hebt aan experts gevraagd om na te gaan of de kinderarmoede ook effectief zal dalen, want dat is wat u hebt beloofd. De experts doen hun werk en komen met resultaten, en volgende vrijdag worden die voorgesteld.

Eerste ronde: goed nieuws, hoera, de kinderarmoede daalt. Oké, dat is fijn. Maar al heel snel kwam de tweede ronde: ze daalt met 0,9 procentpunt. Dat betekent dat van die 120.000 kinderen die in armoede leven, er na deze hervorming in 2030 nog steeds 110.000 kinderen in armoede zullen leven. Geen probleem, hoera, we hebben goed gewerkt, want we halen toch 10.000 kinderen uit die armoede. 110.000 kinderen blijven erin, dat is zoveel als de stad Brugge. Minister, dat is alsof u een race moet rijden en dat er een Formule 1-wagen klaarstaat, maar dat u zegt: 'Ik ga toch paard en kar nemen, want dat gaat ook vooruit.'

Minister, plus est en vous, u kunt beter. Ik vraag, net zoals het Netwerk tegen Armoede, dat u bijsturingen doet, dat u het machtigste instrument dat u hebt

met de kinderbijslag ten volle inzet, dat u ieder kind dat in armoede leeft ernstig neemt, en probeert te bereiken en probeert uit die armoede te halen. Wat zult u doen om de kinderbijslag bij te sturen zodat ze veel slagkrachtiger is in de bestrijding van kinderarmoede? (*Applaus bij Groen en sp.a*)

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister, het resultaat van de armoedetoets op het nieuwe kinderbijslagsysteem van de Vlaamse Regering laat zich samenvatten als: zeer beperkt en voor een erg beperkte groep. Enkel en alleen voor gezinnen met één kind is er echt zicht op vooruitgang in de toekomst. Voor alle andere gezinnen in Vlaanderen die in armoede leven, wordt er geen wezenlijke vooruitgang geboekt. In statistische termen: de resultaten zijn daar niet significant.

Minister, ik weet dat u straks zult zeggen dat de armoedekloof wel zal vermindern, dat u ervoor zult zorgen dat het bedrag dat de mensen op het einde van de maand te kort hebben om boven die armoedegrens uit te komen, zal vermindern. Ja, dat klopt, minister. Ik zal even concreet worden. Van de eenoudergezinnen in Vlaanderen, dat zijn er 160.000, leeft bijna een op vijf gezinnen in armoede. Ze komen 551 euro per maand te kort om hun rekeningen te kunnen betalen. Weet u hoeveel zij erop vooruitgaan? 9,8 euro per maand. 10 euro per maand krijgen ze erbij. Dat is net genoeg om pakweg de 'Turteltaks' te betalen. Voor de nieuwe gezinnen gaat het over 20 euro per maand op 551 euro te kort.

Minister, als ik die resultaten leg naast wat u schrijft in uw eigen persbericht, dat de kinderbijslag een van de belangrijkste hefboomen is om de kinderarmoede te verminderen, en naast de dure belofte van minister Homans dat de kinderarmoede in Vlaanderen tegen 2020 zal worden gehalveerd, dan kan ik niet anders dan ontgoocheld zijn. Vindt u in alle oprechtheid dat het resultaat van die armoedetoets uitwijst dat er wordt voldaan aan uw ambities om de kinderarmoede in Vlaanderen te laten dalen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik was ook een beetje teleurgesteld toen ik al reacties zag verschijnen voor de studie amper bekend was. Dat vond ik heel eigenaardig. Ik ben door de berekeningen echter nog meer overtuigd dat het concept dat de regering heeft gemaakt, een goed concept is.

De ambities die toen zijn gepresenteerd, worden inderdaad bevestigd. We gaan met de nieuwe kinderbijslag de armoede kunnen terugdringen. Bovendien – en dat is natuurlijk ook de oefening die moest gebeuren – zeggen we aan de Vlaamse gezinnen dat we respect opbrengen voor verworven rechten, en dat is een heel belangrijke zaak. Ik had u hier wel eens willen zien staan als we zouden moeten afnemen om aan anderen te geven. Dan zou het kot hier te klein geweest zijn. Dan zou er weer 'een hold-up gepleegd zijn'. (*Applaus bij de meerderheid*)

We gebruiken inderdaad de index; dat moeten we niet verbergen. We steken die terug in het systeem, ook de index door de federale maatregel is uit het systeem gehaald. We steken die terug in het systeem en we herverdelen. We doen dus een operatie 'respect voor verworven rechten'. Niemand moet iets afgeven. De startende gezinnen geven we meteen een extra duwtje in de rug omdat we als Vlaamse overheid die gezinnen echt willen tonen dat Vlaanderen hun keuze voor het opvoeden van kinderen bijzonder apprecieert en we zijn effectief in de strijd tegen de armoede. 12 procent van die gezinnen zullen, als ze helemaal in het nieuwe systeem zitten, over de armoederisicogrens geraken. 10 procent van de kinderen die nu onder het armoederisico vallen, zullen, als ze helemaal in het nieuwe systeem zitten, over de grens geraken. En – u hebt het zelf gezegd en het is nog belangrijker – de kloof zal van meet af aan sterk gedicht worden. Uit

de cijfers van de studie blijkt dat gezinnen, als ze helemaal onder het systeem zullen vallen, gemiddeld 62 euro per maand meer zullen hebben. Zelfs voor de eenoudergezinnen wordt het risico op armoede met 1,5 procent teruggedrongen. Dat zijn bemoedigende cijfers.

Wat nu moet gebeuren, is een en ander concretiseren. Maatregelen moeten op papier worden gezet en in regelgeving worden omgezet. Maar alles wijst erop dat het systeem een bijzonder goede bijdrage zal leveren in de strijd tegen armoede. Wat mij betreft, gaan we er dus voluit voor. (*Applaus bij de meerderheid*)

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u zegt dat u de huidige kinderen niets afneemt. Dat is natuurlijk een 'alternatieve waarheid' zoals we dat tegenwoordig noemen. De kinderen moeten twee indexsprongen doorstaan, gemiddeld 90 euro per kind per jaar om het nieuwe systeem te financieren. U kunt dat 'niet afnemen' noemen, maar het is wel een realiteit.

Minister, u zegt dat de armoedekloof gaat verkleinen. Dat is een ongelooflijk cynische uitspraak. Daarmee zegt u dat we weten wat een gezin nodig heeft om uit de armoede te komen en dat we weten dat we ze er niet uithalen, maar dat ze toch een beetje dichterbij komen. We verkleinen de kloof een klein beetje. Ze zitten nog in de armoede maar gewoon een beetje minder diep. Het gaat om gezinnen die meer dan 400 euro in de maand te kort hebben om uit de armoede te komen. Ze krijgen een beetje bij, dat is toch al goed.

Minister, dat is te weinig ambitie. Het kan beter, het moet beter. U moet deze hervorming herbekijken. Ik herhaal mijn vraag: als het niet met deze kinderbijslag is, als het niet met een aansturing is, hoe zult u er dan voor zorgen dat die 120.000 kinderen in armoede eindelijk een perspectief krijgen en dat er een antwoord komt op kinderarmoede in deze samenleving? (*Applaus bij Groen, sp.a*)

Joris Vandenbroucke (sp.a): Collega's, toen enkele dagen na de persconferentie van vorig jaar in mei het Centrum voor Sociaal Beleid de resultaten van een eerste analyse aan ons overmaakte, bleek dat de nieuwe kinderbijslag ervoor zou zorgen dat de kinderarmoede zou dalen met 0,8 procent. Dat resultaat werd toen weggewuifd als voorbarig. De minister-president heeft mevrouw Cantillon nog de mantel uitgeveegd omdat ze dat had durven te zeggen. Vandaag wordt gezegd dat 0,9 procent de grote trofee is. Ik vraag me af wat er dan is gebeurd de afgelopen maanden. Ik zal het u zeggen: u hebt de afgelopen maanden niet gebruikt om uw systeem te verbeteren, om ervoor te zorgen dat er meer kinderen uit de armoede kunnen worden gehaald. U hebt uw ambitie verlaagd, minister.

En om te peilen hoe laag de lat ligt, wil ik u de volgende vraag voorleggen: op de laatste pagina van de studie staat dat een aantal gezinnen in armoede er in de toekomst op achteruit zullen gaan. Het zijn er niet veel, maar ze zijn er wel. Kunnen we alstublieft hier afspreken dat we dit zeker gaan vermijden, dat niemand er in de toekomst op achteruitgaat? (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Voorzitter, als je de twee sprekers beluistert, dan vraag je je af wat dat allemaal is. Er moeten geen alternatieve feiten worden vermeld. Het zijn waarheden als een koe. Er is een significante daling van het armoederisico bij kinderen van bijna 10 procent. De kloof vermindert en het is heel belangrijk dat die gedicht wordt. Ik zou er niet meewarig over doen, mevrouw Van den Brandt. Mijnheer Vandenbroucke, met hoeveel procent is de kinderarmoede gedaald toen mevrouw Lieten minister was? U zegt dat de daling met 10 procent bij kinderen in armoede te weinig is. Dit is gebeurd op een zorgzame manier door niets af te pakken van de verworven rechten van de huidige gezinnen. Dat is heel belangrijk. (*Applaus bij de meerderheid*)

We staan er in de toekomst garant voor dat wanneer er een uitstroom is van de grote gezinnen, dit systeem kan worden versterkt zowel voor kinderen in armoede als via leeftijdstoelagen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het is inderdaad zo dat de armoedekloof daalt zowel voor bestaande als voor nieuwe gezinnen. Ook dubbel zoveel mensen zullen een sociale toeslag krijgen. Belangrijk is dat mensen die werken met een laag inkomen ook recht zullen hebben op die sociale toeslag. Het is dus erg belangrijk in het nieuwe systeem dat eindelijk werken geen uitsluitingscriterium meer is. Als ik jullie bezig hoor, is precies alleen kinderbijslag het systeem bij uitstek om mensen uit armoede te krijgen. Voor ons liberalen is het belangrijkste middel om uit armoede te geraken, werken. We zien dat er het afgelopen jaar 55.000 banen bij zijn gecreëerd. Dat is essentieel om mensen zelf de kans te geven om daar uit te geraken.

In het nieuwe kinderbijslagsysteem geven we kinderen nog meer kansen door de toegang tot de kinderopvang, tot het kleuteronderwijs, tot het secundair onderwijs nog meer te ondersteunen. Dat is perspectief bieden voor de toekomst. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Minister, dat het allemaal wat ambitieuzer kan en moet, daar ben ik het volledig mee eens. Het Vlaams Belang ziet de kinderbijslag echter niet als het enige instrument om de armoede te bestrijden. We mogen de aandacht niet laten verslappen. Minister Homans heeft armoedebestrijding onder haar bevoegdheden. Er zijn heel wat meer acties en instrumenten nodig om de kinderarmoede terug te dringen.

Daarenboven blijft het Vlaams Belang van mening dat de kinderbijslag in de eerste plaats moet gaan naar diegenen die al hebben bijgedragen aan onze sociale zekerheid. We hebben daarover een voorstel van decreet ingediend dat te zijner tijd ter sprake en ter stemming zal komen. We hopen dat de N-VA-fractie het dan niet bij woorden zal laten, maar ook tot de daad zal overgaan en ons voorstel van decreet zal steunen.

De voorzitter: De heer Persyn heeft het woord.

Peter Persyn (N-VA): Voorzitter, de kinderbijslag is in de eerste plaats bedoeld om de opvoeding van kinderen financieel te steunen en niet om de armoede terug te dringen. Het is weliswaar een instrument, maar naast werken, naast toeleiding tot werk en naast degelijke kinderopvang. Op al deze verschillende aspecten zet deze Vlaamse Regering in. U hebt hier twee maanden geleden moord en brand staan schreeuwen omdat de studie nog niet bekend was. Ze is er nu en, wellicht tot uw grote spijt, toont ze aan dat de armoedekloof gedicht wordt, en nog het meest voor arme gezinnen met veel kinderen. Het is nooit goed voor u.

Ik zal zeggen wat die 10 procent reductie betekent: 10.000 op 60.000. Dat is een zesde. We rijden dus in een klap een derde van die 50 procent toe. We waren 100 procent voor deze hervorming. Na deze resultaten is mijn fractie er 200 procent voor. *(Applaus bij de meerderheid)*

Minister Jo Vandeuren: Collega's, op het ogenblik dat de Vlaamse Regering haar eerste beslissing heeft genomen, is er inderdaad ook een indicatieve tabel gepubliceerd. U weet dat daarover commotie is ontstaan. Welnu, het resultaat van deze studie is dat we die tabel echt wel bereiken. Wat de kloof betreft, waar we nu een beter zicht op hebben, doen we echt wel een belangrijke inspanning.

63 euro per maand meer inkomen voor een gezin in het nieuwe systeem, dat is toch wel behoorlijk, als ik dat zo mag zeggen. Er is geen sprake van het verlagen van het ambitieniveau. Er is gewoon bewezen dat wat we ambieerden inderdaad haalbaar is. We gaan het nieuwe systeem op die manier moeten moduleren.

Collega's, er zijn in die toets een aantal zaken niet meegenomen. Dat we tegelijkertijd studiebeurzen introduceren voor de hbo5-studenten, is niet meegenomen in de berekening van de armoedetoets. Dat heeft natuurlijk ook een armoedereducerend effect, maar dat hebben we niet meegenomen. Het feit dat er een mechanisme in zit om de kinderopvang die met een vrij tarief werkt, toch in zijn levensvatbaarheid te ondersteunen en daardoor ook de toegang tot de inkomensgerelateerde kinderopvang beter te kunnen organiseren, ook naar kwetsbare groepen toe, is niet meegenomen in de studie.

Natuurlijk zal er in het welzijnsbeleid ook op andere terreinen worden ingezet op de strijd tegen armoede. U hebt in de commissie bij de bespreking van de beleidsbrief goed kunnen begrijpen dat we gaan versterken, bijvoorbeeld in de strijd tegen uithuiszettingen, en meer gaan inzetten op preventieve huurbegeleiding. Er zijn dus nog andere maatregelen die we ook binnen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) nemen.

Voor mij is het nu belangrijk dat het instrument doet wat we gezegd hebben dat het zou doen. We gaan nu echt wel proberen de volgende stappen te zetten. Er moet regelgeving komen en er moeten nog heel veel onderhandelingen plaatsvinden met de andere gemeenschappen en de federale overheid. Er is dus nog behoorlijk wat werk op de plank. U weet dat de regering ondertussen een eerste ontwerp van decreet heeft goedgekeurd over de governance van het nieuwe systeem. Dat ontwerp zit nu bij de adviesorganen. We gaan stap voor stap proberen dat nieuwe ambitieuze project op de rails te krijgen.

Elke Van den Brandt (Groen): Ik hoor u duidelijk zeggen: 'We gaan niets veranderen, we gaan gewoon voort met de trein want we halen toch al 10.000 kinderen uit de armoede.' Ik herhaal het, dat is fijn, dat is geweldig voor die 10.000 kinderen, maar u laat 110.000 kinderen in de armoede zitten.

Ik hoor collega's zeggen dat dat toch niet het enige instrument is. Dat is waar. Maar laten we eens een paar andere instrumenten erbij nemen. De kinderbijslag gaat over een budget van 3,5 miljard euro. U hebt geen enkel ander budget van die grootteorde, dit is uw grootste, machtigste instrument om daar iets aan te doen. Wat betreft die andere instrumenten, noemt u zelf de kinderopvang. Wat is er deze legislatuur gebeurd? U zou de kinderopvang toegankelijker en goedkoper kunnen maken, maar de dagprijs is voor kinderen in arme gezinnen toegenomen. U zou de schoolfactuur betaalbaarder kunnen maken. Wat doet deze regering? De maximumfactuur is opgetrokken. U doet het omgekeerde. De kinderbijslag is niet het enige instrument, het is wel uw grootste instrument en u gebruikt ook uw andere instrumenten niet.

De mensen die dachten dat ze met de kracht van verandering en de mensen van het sociale gelaat samen tot een sterke sociale hervorming zouden komen, zijn eraan voor de moeite. Wat hier vandaag gebeurt, is het bewijs dat de rustige vastigheid en 'trek uw plan' centraal staan in deze regering. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

Joris Vandenbroucke (sp.a): Collega's, om te vermijden dat we ons verliezen in een discussie over de cijfertjes na de komma, collega Van den Heuvel, want daar gaat het hier over, wil ik even het bredere plaatje schetsen. De afgelopen drie jaar hebt u alle gezinnen in Vlaanderen opgezaagd met hogere kosten, ook de gezinnen in armoede: hogere kosten voor kinderopvang, hogere kosten voor zorg, hogere kosten voor onderwijs, voor openbaar vervoer, voor water, voor

elektriciteit. Dan ging het niet over cijfers na de komma, maar voor de komma. Wij hebben gisteren vernomen dat een recordaantal gezinnen een beroep moet doen op voedselbanken. Armoede-organisaties zeggen dat ze nog nooit zoveel gesolliciteerd worden door gezinnen om hen te helpen om het hoofd boven water te houden. Dan komt u af met het feit dat u een verbetering hebt van 0,9 procentpunt. Als u met een instrument van 3,5 miljard euro niet beter kunt doen, dan vraag ik me af waarmee u het wel zult doen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Karl Vanlouwe aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de resultaten van het World Economic Forum 2017 in Davos

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, collega's, in tijden waarin het moeilijk is, voor Brussel met de aanslagen die we vorig jaar hebben gekend, maar ook in tijden waarin voor het eerst in de geschiedenis een lidstaat uit de Europese Unie is getreden, in tijden ook waar aan de overkant van de oceaan een president een protectionistisch beleid heeft aangekondigd en zelfs reeds heeft ingezet, in die tijden probeert u met een positief en offensief verhaal over internationale handel naar het World Economic Forum in Davos te trekken.

Het is de plek bij uitstek voor landen, maar ook voor deelstaten – Vlaanderen is sinds 1993 een volwaardig lid – om hun geostrategische, politieke en economische belangen te behartigen. Het is volgens ons dus een unieke kans om Vlaanderen internationaal op de kaart te zetten. Dit jaar was er voor het eerst ook een nieuw initiatief, Flanders Room, een soort van Vlaams huis op dat World Economic Forum. Uzelf, minister-president van Vlaanderen, hebt daar, samen met mevrouw Tillekaerts, het hoofd van Flanders Investment & Trade (FIT) grote ondernemers ontvangen, grote bedrijven, maar ook staatshoofden en regeringsleiders. U hebt daarbij de belangen en de meerwaarde van Vlaanderen aangetoond, ook voor de verschillende potentiële investeerders voor Vlaanderen.

Minister-president, ik heb maar één heel concrete vraag. Hoe evalueert u uw deelname aan dat World Economic Forum? Wat zijn de voordelen, de resultaten en gevolgen voor onze economie, onze werkgelegenheid, onze havens en Brussel?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, Davos baadde dit jaar een beetje in een ambiguïteit. Er was heel zeker een vooruitgangsoptimisme. Er is wereldwijd een groei van de economie. Tegelijkertijd was er een onzekerheid met betrekking tot de wereldhandel. Dan denkt men aan de mogelijke maatregelen die de nieuwe president van de VS zou nemen en aan de brexit. Het was paradoxaal dat de president van China op dat moment naar Davos kwam en een pleidooi hield voor wereldhandel. Ik denk dat, mocht je dit tien jaar geleden hebben voorspeld, je zou zijn afgevoerd in een dwangbuis. Maar het was zo.

Het is belangrijk dat Vlaanderen daar aanwezig blijft. We zijn een van de enige deelstaten die daar positie heeft verworven. We vullen die ook goed in. Nergens kun je op zo'n korte tijd zo veel toplui van maatschappelijke organisaties, van politiek en van bedrijven ontmoeten. Heel veel bedrijven actief of potentieel actief in Vlaanderen hebben een zetel buiten Vlaanderen. Wel, die mensen zijn daar geconcentreerd. Dus focus ik, net als mijn voorgangers, op twee soorten ontmoetingen met die mensen. Ik ontmoet bedrijven die al actief zijn, met de vraag wat hun problemen en wensen zijn. Ik moet zeggen: ik heb nooit zulke positieve

commentaren gehoord. Ik ga nog maar drie jaar, maar het klonk unisono: bedrijven die hier actief zijn, waren tevreden over de ondernemingsvriendelijkheid, zowel van de Federale Regering als van de Vlaamse Regering.

Tegelijk heb ik ontmoetingen met targets van Flanders Investment & Trade. Zij worden gericht uitgenodigd. Dat zijn gesprekken met potentiële investeerders, maar ook met investeerders die soms heel concrete plannen hebben. Ik kan u zeggen – maar ik kan daarbij geen namen noemen – dat er uit die contacten minstens al twee leads zijn voortgekomen, concrete investeringsplannen die we nog niet hebben binnengehaald, maar die wel zeer concreet waren.

Mijn eindoordeel is dus positief. Wat betekent dat concreet voor onze havens, voor onze bedrijven? Dat kun je niet invullen. Het is een werk van lange adem, ook met die potentiële investeerders.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u. Het is inderdaad een positieve zaak dat Vlaanderen daar aanwezig is en dat wij onze troeven op het internationale forum tonen aan andere landen en tegelijkertijd aan andere potentiële investeerders die interesse kunnen vertonen voor ons land.

Ik kan aannemen dat er inderdaad een beetje een schaduw lag over het World Economic Forum, maar ik stel vast dat u het toch positief hebt geëvalueerd. Tegelijkertijd weten vele bedrijven en ondernemingen Vlaanderen liggen. Wij zetten Vlaanderen internationaal op de kaart.

Ik kijk uiteraard ook naar de overzijde van de taalgrens. Soms stel ik vast dat daar ook een vorm van protectionisme heerst. Uw collega, minister-president Magnette, werd bijna heilig verklaard toen hij zijn verzet tegen het CETA-akkoord, het vrijhandelsakkoord met Canada, aankondigde.

Hij werd bijna op een schild gehesen, maar tegelijkertijd heeft hij Wallonië negatief op de internationale kaart gezet, terwijl ik vaststel dat u dat met Vlaanderen op een positieve manier wilt doen.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Voorzitter, ik had een lange vraag gesteld aan de minister-president, en ik kreeg ook deftige antwoorden. Bedankt daarvoor. Daardoor zal ik mijn betoog beperkter houden.

Minister-president, Davos is in de tijd en in de ruimte een unieke plaats. Ik denk dat we daar aanwezig moeten zijn, en ik bedank u voor de gedane inspanning. Er is echter een bijkomende dimensie aan Davos, die men vergeet. In Davos houdt men zich ook bezig met maatschappelijke problemen, met ontwikkelings-samenwerking, met het voorspellen van de toekomst voor diegenen die ze reeds hebben en de zovelen die het nog niet hebben gekregen. Werd Vlaanderen ook door dat aspect gemotiveerd? Heeft men dat kunnen meenemen in de contacten? Heeft men dat – verrijkend voor onze gemeenschap – kunnen realiseren?

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister-president, uw verhaal over Davos is vooral dat u investeringen bent gaan zoeken, dat u Vlaamse ondernemingen hebt gepromoot. Ik denk dat dat belangrijke aspecten zijn, die daar uiteraard op hun plaats zijn. In Davos worden echter ook altijd de grote wereldproblemen en risico's besproken. Veel daarvan heeft te maken met het klimaat. De grootste risico's die het Wereld Economisch Forum naar voren schuift, zijn onder meer extreme weerfenomenen, natuurrampen en datafraude. In de voorbije jaren is er ook vaak gehamerd op het probleem van de wereldwijde ongelijkheid. Heeft

Vlaanderen ook op die vlakken iets te zeggen gehad, of hebt u enkel de koopman uitgehangen?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, het is goed dat we het bericht krijgen dat er goede reacties zijn gekomen op het beleid dat Vlaanderen en de Federale Regering voeren. Ik wil de link leggen met wat collega's ook hebben aangebracht. Gisteren hebben we het in de commissie gehad over het Bangladesh-charter en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Minister-president, u hebt gezegd dat u een aantal contacten had gepland die niet zijn kunnen doorgaan. Mijn vraag zou zijn om dat verder op te nemen, om ook als Vlaanderen inzake dat aspect van die internationale handel en het internationale netwerk een goede rol te spelen. Ik denk dat we als actieve deelstaat op al die verschillende zaken moeten inzetten, op een goed ondernemersklimaat, maar ook op dat rechtvaardigheidsaspect.

Minister-president Geert Bourgeois: Er waren een aantal vragen over de andere activiteiten buiten de een-op-eenontmoetingen die daar plaatshebben. Er zijn inderdaad tal van seminaries. Je kunt die gewoon niet bijwonen: je moet daar een selectie uit maken. Het is ook zo dat ik in hoofdzaak inzet op ontmoetingen met bedrijven. Ik denk dat het ook mijn taak, mijn plicht is om die CEO's te ontmoeten die al actief zijn in Vlaanderen, maar geen zetel hebben in Vlaanderen, om hun te zeggen wat er aan het bewegen is bij ons, welk beleid wij voeren, welk beleid men federaal voert. Het is altijd zeer goed om die ervaring op te doen. Ik ervaar ook in het buitenland dat het goed is om die contacten te onderhouden. Anderzijds focus ik op potentiële nieuwe investeerders. Dat wordt door Groen denigrerend afgedaan als 'de koopman uithangen'. Mijnheer Vanbesien, ik kan u zeggen dat die nieuwe investeringen Vlaanderen meer dan 4000 jobs per jaar opleveren, en als u daar denigrerend over doet, dan laat ik dat voor uw rekening. *(Opmerkingen van Wouter Vanbesien)*

Ik heb u niet onderbroken. Wij zijn zeer actief in het buitenland. FIT bereidt dat heel intens voor, werkt met targets. We contacteren die mensen en dat bepaalt ook voor een deel de agenda. Iedereen heeft daar immers een heel drukke agenda. Ik probeer om het half uur ontmoetingen te hebben. Mijnheer Vanbesien, u mag daar negatief over doen, ik vind het belangrijk. Heel veel jobs in Vlaanderen worden daarvoor gecreëerd, en ik vecht voor elke job, in tegenstelling tot u, die daar negatief, denigrerend over doet. *(Applaus bij de N-VA)*

Ik heb in de mate van het mogelijke seminaries bijgewoond. Ik heb er jammer genoeg maar twee kunnen bijwonen: een over energie, een over de brexit. Ik had zoals in de vorige jaren een afspraak met de heer Ryder van de International Labour Organization (ILO). Mijnheer Vanbesien, gisteren hebben we daar in de commissie een uitgebreide discussie over gehad. U zou dan ook hebben geweten wat de bedoelingen zijn, wat we op de agenda van de ILO zetten, wat we op de agenda van de OESO en van de Europese Commissie zetten met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen. Mevrouw Remen heeft daar ook sterk op aangedrongen. Die ontmoeting is niet kunnen doorgaan omdat zijn agenda op het laatste moment veranderde en zo. Ik kan u zeggen dat het daar op twee, drie dagen echt telkens schuiven is, en zien wat past en niet past. We zijn echter goed in contact. Ik heb ook de intentie om een brief te sturen met betrekking tot de thema's die aan bod zijn gekomen en die ik anders mondeling zou hebben aangekaart.

Dus kun je niet zeggen dat het daar uitsluitend gaat over internationale handel. Het is natuurlijk wel gekaderd in een aantal problemen die inderdaad wereldwijd aan de orde zijn, zoals de klimaatverandering, faire handel, goede handelsverdragen en de ontwikkeling van het Zuiden. Ook ngo's en tal van maatschappelijke actoren zijn

daar. Als je daar niet, zoals ik, in een officiële functie bent, kun je een selectie maken: uitsluitend seminars bijwonen of uitsluitend die events volgen. Maar het is mijn taak om in de eerste plaats van dat momentum te profiteren, als ik het zo mag uitdrukken, om die mensen te ontmoeten.

Daar komen heel veel thema's aan bod, ook thema's die breder zijn dan de pure investeringsdossiers. Heel vaak, bijna altijd, is in die gesprekken de internationale actualiteit aan bod gekomen, en zijn de gevolgen van de verkiezing van de heer Trump en van de brexit aan bod gekomen. Bij dat laatste vragen de multinationals zich af of ze in Londen en in het Verenigd Koninkrijk zullen blijven. Zo niet, zo vragen zij, welke troeven zijn er op het vasteland en bij ons te vinden?

Dat gaat dus breed. Zo'n één-op-ééngesprek gaat over meer dan het puur zakelijke. Het gaat ook over maatschappelijke discussies.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik vond dit een interessant debat. Ik vond het vooral bijzonder positief dat u daadwerkelijk een beleid hebt uitgevoerd, in tegenstelling tot de linkerkant die zegt dat u daar een beetje de koopman hebt uitgehangen, en dit nadat we een debat hebben gevoerd over kinderarmoede en over armoede, die tegelijkertijd worden aangepakt, zoals hier mooi werd aangetoond. Deze Vlaamse Regering heeft een beleid gevoerd waardoor er meer dan vierduizend jobs werden gecreëerd. Dat zijn vierduizend gezinnen die niet langer een uitkering hebben. Tegelijkertijd zijn er maar liefst tweehonderd nieuwe investeringsprojecten in Vlaanderen, voor een investeringsbedrag van 1,87 miljard euro. Daar moet je niet negatief over doen en zeggen dat minister-president Bourgeois daar maar een beetje de koopman heeft uitgehangen.

Uit de realiteit blijkt dat op dat World Economic Forum investeerders en ondernemingen worden gezocht die ook in Vlaanderen willen investeren. Ik stel gewoon vast dat het protectionisme dat aan de linkerkant bestaat ook aan de overzijde van de oceaan bestaat. Blijkbaar is dat één strijd. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Peter Van Rompuy aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de impact op de Vlaamse welvaart van de plannen van Amerikaans president Trump tot het voeren van een handelsoorlog

ACTUELE VRAAG van Herman De Croo aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de gevolgen van de opzegging van handelsakkoorden door de Verenigde Staten

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, minister-president, toen Trump verkozen werd, zeiden sommigen dat we hem ernstig moeten nemen, maar niet letterlijk. Hij is nu president van de Verenigde Staten geworden, en nu blijkt dat we zijn dreigementen niet alleen ernstig moeten nemen, maar sommige van die dreigementen ook letterlijk moeten nemen. Zijn eerste daad was het schrappen van het nieuwe handelsverdrag met een aantal Aziatische landen. Hij heeft herhaald, ook als president, dat hij 'very high', zeer hoge, invoertarieven zou installeren. Hij heeft daar ook de mogelijkheden toe. Hij kan dat zelfs doen zonder toestemming van het Amerikaanse parlement.

Gisteren of eergisteren verscheen een studie van de KU Leuven waarin wordt berekend wat de mogelijke kost zou zijn voor Vlaanderen. We hebben een van de

meest open economieën in Europa en in de wereld. Onze welvaart is onlosmakelijk verbonden met de vrije handel in de wereld. De studie komt tot de constatactie dat dit in het goedkoopste scenario Vlaanderen 1200 jobs zou kosten, en in het worst case scenario, waarbij Trump de invoertaksen zou optrekken met 15 procent, nog altijd zonder toestemming van het parlement, zou dat 5000 jobs kunnen kosten.

Minister-president, hoe schat u de bedreiging voor de Vlaamse welvaart in van wat op dit ogenblik aan het gebeuren is in de Verenigde Staten?

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Voorzitter, minister-president, ik heb de gewoonte om een paar cijfers te gebruiken als ik iets mag uitleggen. Het is de moeite om te weten dat wij, Vlaanderen, het 1264e deel van Rusland zijn, maar 8 procent van hun bruto nationaal product (bnp) hebben; dat wij het 727e deel zijn van het grondgebied van de USA, maar bijna een 50e van hun bnp hebben. Wij hebben in dit land 900 Amerikaanse bedrijven. Zij stellen 125.000 mensen te werk. Dat is 12 procent van de arbeidsbevolking.

In de vijftig grootste Amerikaanse bedrijven die hier actief zijn, werken meer dan 85.000 mensen. Onze uitvoer naar de Verenigde Staten (VS) is goed voor 8 miljard euro. Dat is het equivalent van ongeveer 50.000 arbeidsplaatsen. Ik dank de heer Vanlouwe dat hij 'eigen volk eerst' niet toegepast wil zien wanneer het over de Walen gaat. Ik ben dus van mening dat we moeten ijveren voor een economische vrijhandelszone. Voor onze welvaart en ons welzijn rekenen we voor twee derde op de uitvoer en op de internationale handel. Ik ken uw standpunt ten aanzien van het Trans-Atlantisch Vrijhandels- en Investeringsverdrag (TTIP). Het is hetzelfde als het onze, maar nu zien we, zoals collega Van Rompuy al zei, iets heel anders gebeuren. Het Trans-Pacific Partnership (TPP), waarbij twaalf Aziatische landen partij zouden zijn, wordt afgebouwd. Misschien hangt daar een klein voordeel aan vast voor ons omdat we daar een klein marktaandeel kunnen krijgen. Er kan een bevoorrechte relatie ontstaan tussen de VS en het Verenigd Koninkrijk. We zouden nadelige gevolgen kunnen ervaren van het overdreven economisch patriottisme onder het motto 'America for the Americans'.

Minister-president, hoe schat u de kansen in voor de overleving van het vrijhandelsverdrag tussen Europa en de VS?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Dit zijn prangende vragen die veel mensen wereldwijd bezighouden. Ik heb het daarnet al aangegeven in mijn antwoord op de vraag over Davos. De maatregelen die president Trump aangekondigd of genomen heeft, blijven binnen het kader van de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Hij valideert de handtekening van zijn voorganger Obama niet met betrekking tot het TPP, wat ertoe leidt dat China onmiddellijk de gemaakte opening gaat invullen. China gaat zelf aan tafel zitten met de landen in de Stille Oceaan om te komen tot een vrijhandelsverdrag. Hij wil ook de Noord-Amerikaanse Vrijhandelsovereenkomst (NAFTA) heronderhandelen. Ook dit blijft binnen de WTO kaderen.

Als er inderdaad maatregelen zouden worden genomen die WTO-bepalingen of de afspraken binnen de WTO schenden, belanden we in een situatie die serieuze gevolgen kan hebben voor de wereldhandel. Uiteraard zijn de gevolgen voor ons dan ook serieus. De cijfers die u gaf, kloppen. We zijn de derde meest geglobaliseerde economie ter wereld. We lijden onder elk soort protectionistische maatregel. We moeten veel jobs kunnen creëren die afhankelijk zijn van de export, en dat doen we ook.

WTO is het kader waarbinnen tot nu toe geopereerd wordt. Er zijn voorstellen, onder meer van de voorzitter van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden, Paul Ryan, om een Border Adjustment Tax in te voeren. Daarbij wordt gezegd dat de import zwaarder moet worden belast om de export te stimuleren. President Trump en zijn staatssecretaris voor Handel hebben zich daartegen uitgesproken. Maar zoals de heer Van Rompuy zegt, denkt president Trump zelf ook aan het verhogen van invoerrechten. Als dat gebeurt, en hij gaat buiten de afspraken die de VS gemaakt heeft binnen de WTO, ontstaat er een probleem. Nu bedragen de invoerrechten gemiddeld 2,1 procent. Als een van de landen eenzijdig daarbuiten treedt, moet er in het kader van de WTO gecompenseerd worden, zo niet ontstaat er een geschil dat volgens de geschillenprocedure van de WTO moet worden behandeld. Er zijn daarvoor wel degelijk mechanismen. Laten we hopen dat het niet gebeurt. De VS is altijd een voortrekker geweest van de WTO. Ik kan me moeilijk een situatie voorstellen waarbij de VS zelf eenzijdig zou afwijken van afspraken die daar gemaakt zijn en die nu neerkomen op een gemiddeld tarief van 2,1 procent.

Ik heb de VIVES-studie doorgenomen. Enige nuance moet daarbij aangebracht worden. VIVES heeft alleen de export van goederen genomen en niet van diensten. Het gaat enkel over de intermediaire handel voor Europa, maar niet over de intermediaire handel die gaat via China of andere landen. Ze hebben dan twee hypothesen toegepast: een verhoging van de rechten tot 5 procent, wat tot 1200 jobs zou kunnen kosten, en een verhoging tot 15 procent, wat voor Vlaanderen alleen 5000 jobs kan betekenen.

Ik herhaal, op dat moment ontstaat er een geschillenprocedure, een geschil binnen de WTO. Dit zal een wereldwijd effect hebben. Die cijfers zijn voor ons heel slecht. Voor andere Europese landen zijn ze nog veel slechter. Onder andere Duitsland zou bijzonder zwaar getroffen worden. We moeten te allen prijze vermijden dat protectionistische maatregelen worden genomen. Dat leidt tot tegenreacties, en dat is heel slecht.

Over het TTIP heeft de president nog niets gezegd. We moeten verder gaan om tot een overeenkomst met de VS te proberen te komen. Let wel, onder Obama waren we ook nog nergens. We hebben een aantal hoofdstukken besproken. Er is er geen enkel goedgekeurd. In de bewoordingen van Trump zie ik dat hij de hele tijd focust op lageloonlanden, wat niet het geval is voor Europa, integendeel. Ten tweede zegt hij dat hij smart en fair trade wil. Wij gaan ook voor smart en fair trade. Het Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) is daar een voorbeeld van. Als er wat tijd verlopen is, moeten we er echt proberen op in te zetten om het TTIP weer op gang te brengen. Het is iets waar we heel nauwlettend aandacht voor moeten hebben, dat we intrafederaal moeten opvolgen, dat we Europees moeten opvolgen, om te vermijden dat we verglijden in protectionisme, in tegenmaatregelen, in conflicten die kunnen leiden tot ergere situaties.

Peter Van Rompuy (CD&V): Enkel en alleen al door zijn uitspraak en door zijn eerste actie, is er al schade toegebracht aan de wereldwijde vrijhandel. Vandaag is – u bent in Davos geweest – de eerste bekommernis van de bedrijfsleiders wat betreft het economisch herstel de vrees voor het neoprotectionisme. Dat is de eerste bekommernis. Het protectionisme werkt als een soort van sluipend gif. Er zijn geen spectaculaire of opvallende fabriekssluitingen die onmiddellijk de media-aandacht vragen, maar de gevolgen en de resultaten zijn dezelfde: het verlies van vijfduizend jobs betekent meer dan de sluiting van Ford Genk.

Gelukkig zijn we als Vlaanderen deel van de Europese Unie en zijn we niet weerloos in heel de handelsoorlog die hij nu dreigt op te starten. We kunnen misschien hopen op het beste, maar we moeten stilaan realistisch zijn en ons ook voorbereiden op ernstige dreigementen.

Herman De Croo (Open Vld): Er zijn 4806 Belgische bedrijven die uitvoeren naar de Verenigde Staten. Dat geeft een tewerkstelling van 50.000 medeburgers. Op een ander vlak, waar we niet rechtstreeks mee te maken hebben, vrees ik dat de 0,9 procent die we aan defensie geven, op een dag zal moeten stijgen, misschien tot 2 procent. Wie gaat dat eventueel betalen? Zelfs al is dat niet onze rechtstreekse bevoegdheid, we zijn toch de grote bijdragers in dat systeem.

Wat me bijzonder treft als grote conclusie, is dat ik hoor, en met plezier vaststel, bij u en bij Karl Vanlouwe: eigen volk eerst speelt niet wanneer het over economische belangen gaat. Proficiat.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Wij geloven dat vrijhandelsakkoorden welvaart en jobs kunnen creëren en onze milieu- en arbeidsstandaarden omhoog kunnen tillen. Daarvoor moeten er wel duidelijke voorwaarden in die handelsakkoorden staan. De akkoorden waar we het vandaag over hebben, namelijk die met de Verenigde Staten en met Canada, zijn niet evenwichtig. Daar staan die voorwaarden niet in. Als dat evenwicht zoek is, als die akkoorden niet ten dienste van de mens, de maatschappij en het milieu staan, maar enkel bepaalde belangen van de grootste bedrijven dienen, dan is het evenwicht zoek en dan geef je een vrijgeleide aan mensen zoals Trump.

Ik ben ervan overtuigd dat niemand daar beter van wordt. Het komt er dus op aan om – zoals u het zegt, minister-president – faire vrijhandelsakkoorden te onderhandelen, onder voorwaarden die hier jobs creëren en die hier ons ook geen jobs gaan kosten. Een korte vraag: bent u van plan om dat te doen?

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Voorzitter, ik wil ook even mijn positie ten opzichte van protectionisme duidelijk maken. Eerder voor het verslag, dan voor mijn collega's, want mijn collega's luisteren daar toch nooit naar, en maken er altijd een karikatuur van, maar dan staat het ten minste in het verslag. Wij zijn tegen protectionisme, wij zijn tegen het idee – ook dat Amerika dat zou doen – van grote invoerbepkeringen om de eigen economie te beschermen. Wij zijn wel voor een beleid op het vlak van invoer dat kwaliteitskenmerken inhoudt en dat ervoor zorgt dat handel sociaal gecorrigeerd wordt en oog heeft voor de ecologie. Dat is wat er moet gebeuren.

Tot nu toe heeft Trump niets aangekondigd dat Europa – zoals de minister-president ook zegt – rechtstreeks zou treffen, maar goed, de algemene richting is wel duidelijk. Mogelijk komt dat er nog aan. Minister-president, ik roep u op om naar een Europese strategie te gaan die zelfbewust is en inzet op faire handel en respect heeft voor ecologische grenzen.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Sta me toe te beginnen met twee kanttekeningen. Ik begrijp dat de twee vraagstellers een beetje in shock zijn, omdat iemand die iets belooft voor de verkiezingen, dat ook doet na de verkiezingen. Daar hebben we jullie partij nog niet op kunnen betrappen.

Ten tweede, het is wel selectieve verontwaardiging natuurlijk. Uw eigen staatssecretaris voor Buitenlandse Handel, Pieter De Crem van CD&V, zei: "Trump zijn protectionistische maatregelen gaan geen negatieve gevolgen hebben voor ons land, wel integendeel." Dat is toch diezelfde CD&V? Dat is toch diezelfde staatssecretaris van Buitenlandse Handel?

Ik deel uw bezorgdheid. We moeten allemaal bezorgd zijn over de Vlaamse jobs, maar jullie bezorgdheid is selectief en hypocriet. Waar was jullie bezorgdheid en daadkracht toen Ford Genk sloot en met ons belastinggeld een nieuwe plant opende in Turkije? Waar was jullie bezorgdheid en daadkracht toen 200 jobs van bpost naar India verschoven? Waar was jullie bezorgdheid en daadkracht toen door sociale dumping in 4 jaar tijd al 13.000 jobs verloren zijn gegaan?

Als Amerika zegt: 'America first', dan moeten wij zeggen: 'Vlaanderen eerst'. Als zij zeggen: 'buy American, hire American', dan moeten wij zeggen: 'koop Vlaams, bestel Vlaams, en zorg voor werk voor eigen volk eerst'.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Als ik naar de vorige spreker luister, dan hoor ik precies de heer Magnette. Met hem hebben we vorige week of zo nog groen gelachen omdat hij zei dat hij de verkeersborden zelf wilde laten maken. We hebben toen groen gelachen, maar aan de overkant van de oceaan dreigt inderdaad ook zo'n protectionistische golf. Onze belangen inzake export zijn inderdaad absoluut niet min. Het is duidelijk dat de twee regio's in dit land, Vlaanderen en Wallonië, een ander belang hebben, en een andere houding ook, ten aanzien van vrijhandel. Ik hoop dat we het maximum uit de Vlaamse diplomatie zullen halen om onze belangen daar te gaan verdedigen.

Mevrouw Turan, wat ook belangrijk is om werk en jobs te behouden in een constant ondernemersklimaat, is een rechtlijnige politiek. Ik wil u er toch op wijzen dat uw politieke familie CETA mee heeft goedgekeurd in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Graag een beetje rechtlijnigheid.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, het hoeft geen betoog dat ik dat protectionisme niet wil. Protectionisme is een sluipend gif. Vlaanderen heeft er alle belang bij om daartegen in te gaan. We zijn een open economie, wij voeren sinds honderden jaren handel: dat is begonnen in de middeleeuwen met de Hanzesteden. Vlaanderen is altijd nieuwe horizons gaan opzoeken. Vlaanderen heeft op die manier altijd welvaart gecreëerd en goede producten gemaakt. We hebben sterke havens die ervoor zorgen dat we een 'port' zijn voor de wereldimport en -export. Het slechtste wat we zouden kunnen doen, is in de lijn van 'eigen volk eerst' onze grenzen dichthouden, en alles wat van buitenaf komt, tegenhouden. Wij hebben die handel nodig. Een op zes van onze jobs is verbonden met de export. Dat is een hoog cijfer.

Collega's, schets nu ook niet het beeld alsof Amerika tot nu toe het land is waar we het makkelijkst vrijhandel mee kunnen voeren. Er zijn al heel wat protectionistische maatregelen zoals 'buy American'. Iedereen kent de Jones Act, waardoor onze baggeraars daar niet binnen geraken. Men moet 70 procent Amerikaans staal gebruiken, onder de Amerikaanse vlag varen en dus daar belastingen betalen. Men moet een volledig Amerikaanse bemanning hebben enzovoort. Er zijn heel wat maatregelen waardoor de markt nu afgeschaft wordt.

Maar wij voeren handel binnen de contouren van de WTO. Hebben wij geen TTIP, dan verandert er niets aan de huidige situatie, tenzij Donald Trump eenzijdig bepaalde tarieven zou verhogen, wat in mijn ogen een schending zou betekenen van de akkoorden binnen de Wereldhandelsorganisatie, en de mechanismen van compensatie en geschillenbeslechting in werking zou stellen.

Voor ons is het belangrijk om dat zeer actief op te volgen. Het is niet aan Vlaanderen om rechtstreeks te onderhandelen, en ook niet aan Duitsland, Italië, Frankrijk of welke lidstaat dan ook. Dat is een taak van de Europese Unie, die de wereldspeler is wanneer het gaat over wereldhandel. We moeten er dan ook voor

zorgen dat we goede mandaten geven en dat we de zaken perfect opvolgen, wat we ook doen.

Wanneer een akkoord kan worden gesloten met de VS, moet het een goed akkoord zijn. Om de woorden van Donald Trump te gebruiken: het moet 'smart' en 'fair' zijn. Collega's, ik daag u uit om aan te tonen wat in het CETA-akkoord niet fair zou zijn. Dat is een zeer evenwichtig akkoord dat de handelstarieven maximaal naar beneden haalt met 99 procent en voor landbouw met 92 procent. Tegelijkertijd zorgt dat akkoord ervoor dat onze normen en standaarden gehandhaafd blijven inzake arbeid, productnormen, consumentenzorg en leefmilieu. Al die belangen zijn behartigd.

Wij voeren daar een zeer actief beleid in omdat wij daar het grootste belang bij hebben en omdat wij gaan voor een open economie en een fair akkoord. Dat is ook het antwoord op de globalisering. Globalisering kan in de eerste plaats tegemoet worden getreden door faire handelsakkoorden te sluiten die ervoor zorgen dat standaarden en normen worden beschermd en dat men niet in een spiraal naar beneden zit in die wereldhandel. Daar dragen wij de grootste zorg voor, en daar zullen wij ook werk van maken. Ik begrijp dat er hier een zeer grote consensus bestaat om tegen protectionisme in te gaan.

Ik hoop dat we erin slagen om tot onderhandelingen te komen, ook met de administratie-Trump. De onderhandelingen voor het TTIP liggen stil. Komt er geen TTIP en verandert er eenzijdig niets, dan is dat op zich niet dramatisch. We drijven nu veel handel – de heer De Croo heeft de cijfers gegeven – onder gelding van de wereldhandelsakkoorden. Het wordt problematisch wanneer daar eenzijdig wijzigingen in zouden worden aangebracht. Gelukkig bestaan er daarvoor mechanismen, maar het zou niet goed zijn om in die spiraal terecht te komen. Het is veel beter dat al die mechanismen niet op gang moeten komen. Protectionisme leidt tot tegenmaatregelen en conflicten.

Mijnheer De Croo, ik voel me helemaal niet aangesproken wanneer u het hebt over eigen volk eerst.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister-president, wat de vrijhandel betreft, is de uitdaging hoe wij de voordelen daarvan kunnen behouden en rechtvaardig verdelen over zo veel mogelijk mensen, en tegelijk de mensen kunnen beschermen tegen de nadelen daarvan. Of zoals men in het Engels zegt: 'how to protect without protectionism'? Dat is de taak waar we voor staan. We moeten strijden tegen dumping op welke manier dan ook, maar niet tegen de vrijhandel. We moeten de vrijhandel blijven verdedigen, niet alleen omdat het de pijler is van onze welvaart, maar ook omdat het een van de pijlers is van de naoorlogse vrede en stabiliteit. We moeten die pijlers blijven verdedigen, ook tegen populistische zoals Trump en co.

Herman De Croo (Open Vld): Het verheugt me vast te stellen dat men kamerbreed, op een kleine uitzondering na die de regel bevestigt, tegen de beperking is van de vrije handel. Wanneer men de chocolade die in België wordt geproduceerd, in België moet opeten, dan zou die binnen de veertien dagen op zijn. Wanneer men het bier zou moeten uitdrinken dat in België wordt geproduceerd, dan zou dat twee maanden duren. Wanneer men de vaccins – 17 procent van de wereldproductie – in België zou houden, wat zouden we er dan mee doen? Wanneer wij de isotopen – bijna 50 procent in Mol en Floreffe gemaakt – in België zouden houden, zouden we na twee dagen klaar zijn. Enfin, het is te dwaas om los te lopen.

Vrijhandel heeft welvaart gebracht. Vrijhandel brengt nieuwe jobs. Vrijhandel is iets wat we moeten koesteren. We moeten ook die mentaliteit hebben. Wij zijn

een klein, dapper volkje, dat moet leven van en met de anderen. En uw reactie over eigen volk eerst, in die zin begrepen, deed mij genoegen. (*Applaus*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de reactie van de Vlaamse Regering op het initiatief van federaal minister Marghem om een nationaal debat over de invoer van een CO₂-taks op te starten

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, volgens het klimaatakkoord van Parijs moeten wij onze uitstoot van broeikasgassen tegen 2050 verminderen met 80 tot 95 procent. Een van de pistes die worden bewandeld om dit te bereiken, is de invoering van een CO₂-taks of een koolstofheffing, die het gebruik van fossiele brandstoffen moet belasten. Men zou dat rechtstreeks kunnen doen, via een accijns, of indirect via een kilometerheffing. Maar er is ook een simulatie geweest van het effect dat de invoering van een koolstofheffing zou hebben op bepaalde prijzen, en daaruit blijkt dat bijvoorbeeld de dieselprijs zou stijgen met 10 procent, aardgas met 12 procent, en tegen 2030 de energieprijs met 8,3 procent, waardoor natuurlijk ook een aantal andere goederen en diensten duurder zouden worden.

Uit die simulatie blijkt ook dat de invoering van een koolstofheffing nadelig zou zijn voor de armere gezinnen, omdat die armere gezinnen nu eenmaal in verouderde en minder geïsoleerde woningen wonen en met oudere wagens rijden. Zij hebben geen financiële middelen om te investeren in energiebesparende mogelijkheden.

Gisteren kondigde de federale minister voor Energie, Marghem, aan dat ze een nationaal debat wou organiseren om het draagvlak voor een eventuele invoering van een koolstofheffing of CO₂-taks te verhogen. Ze zou dat doen met alle nodige actoren. Ik veronderstel dat ook de Vlaamse Regering daarbij is. Minister, wat is uw houding ten aanzien van dit initiatief van mevrouw Marghem? Wat is uw idee over het invoeren van een koolstofheffing?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Minister Sintobin, bedankt voor uw vraag. Laat me eerst en vooral heel duidelijk stellen dat er geen verhoging van de belastingdruk komt. De energiefactuur voor de mensen kan wat mij betreft niet verder stijgen. Ik ben wel pro het principe dat de vervuiler betaalt. Dat is een ander verhaal.

Het is zeker niet verkeerd om via de fiscaliteit mensen te sturen om de juiste keuzes te maken. Dat doen we ook in de verkeersfiscaliteit. Wie bijvoorbeeld met een elektrische wagen of op waterstof rijdt, is vrijgesteld van verkeersbelasting.

Ik vind echter dat het te vaak in de richting van extra belasten gaat. Men zoekt altijd extra belastingen, terwijl men net zo goed – en zelfs beter – de richting kan kiezen om mensen vrij te stellen van belastingen, om mensen die niet vervuilen, vrij te stellen. Neen, we gaan altijd in het verhaal van straffen wat fout is, in plaats van te belonen wat goed is. En dat is een verkeerde redenering.

In de klimaatresolutie die hier op 23 november is goedgekeurd, wordt expliciet aan de Vlaamse Regering gevraagd om in overleg te gaan met de federale overheid over het organiseren van een fiscale verschuiving, van bepaalde heffingen en belastingen naar een heffing op CO₂. Dat moet gebeuren in een

Europese context. Dat staat in het document dat hier in het Vlaams Parlement is goedgekeurd. Dat is niet onbelangrijk. Het is overduidelijk: als er extra taksen zouden moeten komen, dan moet het gaan om een verschuiving, en nooit om een verhoging. Ten tweede is het belangrijk dat dat Europees geregeld wordt, in overleg met de buurlanden, want anders schieten we in onze eigen voet.

Ik wil even nuanceren. Dit gaat over een studiedag. Ik zie al berekeningen verschijnen over een verhoging van de energiefactuur, maar voor mij is het duidelijk: we moeten de omslag maken naar de mensen stimuleren, in plaats van ze te bestraffen. (*Applaus bij de meerderheid*)

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik heb natuurlijk de resolutie gelezen die hier werd ingediend en grotendeels goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Ik weet ook wel wat er instaat, onder andere de fiscale verschuiving naar het federale niveau. Mijn vraag om uitleg was vooral ingegeven door de mogelijke invoering van een CO₂-taks – u noemt het de belastingdruk niet verhogen – die nadelig is voor armere gezinnen die niet de middelen hebben om in te zetten. U spreekt altijd van een transitie en van inzetten op energiebesparende maatregelen, maar in Vlaanderen is er nu eenmaal een categorie van mensen die ondanks alle premies en fiscale maatregelen niet de middelen heeft om in te zetten op energiebesparende maatregelen.

De elektriciteitsfactuur is een tweede belastingbrief geworden die zo goed als niets meer te maken heeft met de prijs van de elektriciteit. Dat is wat leeft bij de mensen. Of men dat nu een 'Turteltaks' of een 'Marghemtaks' noemt, het feit blijft dat de mensen meer moeten betalen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het kan niet de bedoeling zijn dat sociaal kwetsbaren de dupe worden van een bijkomende taks. Het is de bedoeling dat er een verschuiving plaatsvindt. Het is ook de bedoeling dat hoe langer de CO₂-taks duurt, hoe minder hij opbrengt. Tegen 2030 moeten we 35 procent minder CO₂ uitstoten en dat kunnen we maar doen als we effectief minder CO₂ uitstoten zodat die taks minder opbrengt.

Momenteel is het debat aan de overkant gestart. We kunnen er helaas niet bij zijn omdat we in dit halfroond moeten zijn. Minister, ik vraag me wel af hoe u bent betrokken bij de start van dat debat.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Vorige week hebben we inderdaad een uitnodiging gekregen voor het debat van deze namiddag dat is opgestart door federaal minister Marghem. Het is een initiatief van haar, dat verder geen draagvlak heeft. Ze mag dat doen, maar ze zal nooit tot een conclusie komen als ze er niet ten minste alle gewesten bij betreft. Het grootste deel van het klimaatbeleid zit net bij de gewesten.

Een voorstel zoals zij het formuleert en zoals het in de kranten staat, dat kan niet in ons systeem, want je moet overleggen met de gewesten, je moet zelfs overleg plegen met de omringende landen voor je zoiets kunt doorvoeren. Het is sowieso niet de bedoeling om de prijzen daarmee omhoog te duwen, we moeten nagaan of we de meest vervuilde iets meer kunnen doen betalen dan iemand die wel zijn best doet om properder te zijn. Dat moet worden bekeken in de totale context. Minister Tommelein, misschien moet u contact nemen met federaal minister Marghem om te horen wat de achterliggende doelstelling is van het debat dat plots wordt aangekondigd.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Dit is op zich een interessant debat. Minister, u hebt heel correct de gevoeligheden aangehaald op welke manier zo'n constructie zou moeten bestaan.

Mijnheer Sintobin, laat ons het geen 'Marghemtaks' of iets anders noemen, maar misschien wel een 'Sintobintaks'. U gooit wel een paar dingen op een hoopje. Het gaat er net om dat het goedkoper moet zijn om te vermijden dan om te vervuilen. Dat heeft de minister haarfijn uitgelegd. Dat is de bedoeling van zo'n CO₂-heffing in theorie. Er is nog geen draagvlak, we moeten met de Europese landen bekijken hoe het zal verlopen.

De essentie is natuurlijk dat je het voor de mensen gemakkelijker maakt om niet te vervuilen dan om wel te vervuilen, dat je beloont om CO₂ te besparen en bestraft om CO₂ uit te stoten. In die zin is uw bezorgdheid dat het alleen maar duurder zal worden door het antwoord van de minister van de baan gehaald. Over wonen wachten we beter de volgende actuele vragen af om het debat aan te gaan.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, het is boeiend een discussie te zien tussen aan de ene kant een federale liberale minister die de btw op elektriciteit en dus de factuur heeft verhoogd, en aan de andere de Vlaamse Regering die bevoegd is voor de energie en een 'Turteltaks' heeft ingevoerd die ook de elektriciteitsprijs heeft verhoogd, en die nu met elkaar een koers lopen om te zeggen dat de prijs niet mag stijgen.

Ik ben het eens met uw suggestie om terug te grijpen naar de Vlaamse resolutie, want daar staat inderdaad alles in. Wanneer het gaat over sturende heffingen – en dat zou zo'n CO₂-taks zijn –, moet het in de eerste plaats de bedoeling zijn dat die geen geld opbrengen, maar dat mensen hun gedrag kunnen aanpassen, en dat de mensen die daarvoor de middelen niet hebben, worden geholpen om hun gedrag aan te passen, want het zal in hun voordeel zijn.

Mijnheer Sintobin, ik ben het helemaal met u eens: er mogen geen negatieve sociale gevolgen zijn. De beste manier om sociaal beleid te voeren, is om ook aan diegenen die minder middelen hebben, de kans te geven om zich milieuvriendelijk te verplaatsen en zich milieuvriendelijk te verwarmen en daar is nog heel veel werk aan.

Minister, ik roep u op om ervoor te zorgen dat hier niet gebeurt wat er bijvoorbeeld met de lage-emissiezone in Antwerpen gebeurt: aan de ene kant voert men een lage-emissiezone in en mag men met een oude auto de stad niet meer in, maar aan de andere kant rijden er ook geen bussen meer, en moet men dus te voet. Vermijd alstublieft dat soort scenario's, minister.

De voorzitter: Uw vraagstelling is nog niet duidelijk, maar de minister heeft het ongetwijfeld gesnapt.

De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Het debat over de CO₂-taks is een te waardevol debat om snel met een actuele vraag te voeren. Het is de bedoeling om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. We zijn het kamerbreed eens en hebben op 23 november een resolutie goedgekeurd. Het betekent geen belastingvermindering maar een belastingverschuiving. Het moet echt de bedoeling zijn om de vervuilers te laten betalen en alle mensen – en daar hebt u gelijk in,

mijnheer Sintobin –, ook mensen die het moeilijk hebben, de kans te geven over te schakelen op milieuvriendelijke alternatieven.

Minister, wat wij van u verwachten, is een actieve houding in het debat, is ervoor zorgen dat er geen belastingverhoging komt maar effectief een verschuiving, zodat CO₂-uitstoot wordt belast, en CO₂ niet uitstoten, wordt bevoordeeld. Ik hoop dat u hierover in overleg treedt, niet alleen met uw collega Marghem, maar ook met de andere deelstaten.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Het is voor mij altijd zeer motiverend wanneer de mensen in dit halfroond mij aansporen om nog energiever en nog actiever te zijn. Ik zal het ter harte nemen. 'Oh boy', zegt minister Homans. Ik denk dat ik nog een tandje bij zal steken om u een plezier te doen, mijnheer Bothuyne.

Zelfs als de heer Tobback geen vraag stelt, heb ik al een antwoord voor hem. Dat is al niet onbelangrijk.

Mijnheer Sintobin, dit is de eerste regering ooit die een specifiek plan tegen energiearmoede heeft gemaakt. Wij hebben 34 concrete maatregelen om energiearmoede te bestrijden, die trouwens een onderdeel zijn van het globale armoedebeleid en die ik goed overleg met minister Homans.

Mijnheer Danen, volgens mijn informatie zijn de leden van de commissie Financiën en Begroting uitgenodigd om vandaag te gaan luisteren. Ik heb een kopie gekregen, meer niet. Dit is een studiedag. Dit is geen speech van mevrouw Marghem. Ik zie tot mijn grote verbazing dat de heer Sintobin al berekeningen heeft en dat hij al een verhoging van de energiefactuur aankondigt. Ik zeg u heel duidelijk: wat mij betreft, neen. Dit is ook een antwoord voor de heer Gryffroy. Heb ik daarover al met mevrouw Marghem gesproken? Neen.

Mijnheer Tobback, het spijt me verschrikkelijk, maar als u het hebt over de energiefactuur en de energieheffing, dan zou u beter twee keer uw tong ronddraaien in uw mond vooraleer u daar uitspraken over doet. Ik probeer met man en macht die miljardenfactuur die u hebt doen ontstaan met uw partij, weg te werken. *(Applaus bij de meerderheid. Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Ik zou wel willen, mijnheer Tobback, maar ik kan niet toveren. Ik besef dat u fouten kunt maken – en u hebt fouten gemaakt, ik neem u dat niet kwalijk –, maar ik kan niet toveren. Ik zal er alles aan doen om de factuur van de mensen te verlagen, maar de mensen moeten wel weten dat die factuur vooral is gestegen door het verleden en door een subsidiepot die de pan uit swingde. Dat is heel duidelijk. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mijnheer Bothuyne, actief zal ik zijn. Als we iets doen, zullen we zeker verschuiven, maar er is momenteel geen enkele reden om daarover te discussiëren. Ik vind het wel een debat waard, maar mijn standpunt is heel duidelijk. Iedereen is ervan overtuigd dat milieu en klimaat belangrijk zijn en dat we de CO₂-uitstoot moeten verminderen, behalve misschien, mijnheer Sintobin, uw grote held Donald Trump, die daar niet van overtuigd is. Als groene liberaal ben ik daar echter volledig van overtuigd. We zullen een omslag maken van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energie. Dat is iets waar ik me voor dubbelplooi in de komende maanden.

Zoals gezegd: er zijn andere manieren om te stimuleren dan taksen en belastingen te heffen. Ik vind het belangrijk dat het onderzocht wordt, maar we moeten wel beseffen dat we nu al de hoogste belastingdruk hebben in Europa en dat we die niet verder moeten laten oplopen. Dus, beloon de mensen in plaats van ze te straffen. *(Applaus bij Open Vld)*

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, twee weken geleden was ik een PS'er. Vorige week in de commissie heeft de minister mij een vriend van de communisten, van de PTB, genoemd. Vandaag is mijn grote roerganger Donald Trump. Ik ben al benieuwd wat het volgende week wordt. *(Gelach)*

Ik wil trouwens de heer Gryffroy als onderminister van Energie bedanken voor de bijkomende antwoorden.

De aanleiding van mijn vraag was de aankondiging van minister Marghem wat betreft het nationale debat. Ik veronderstel dat u toch on speaking terms bent met uw liberale collega en dat u weet wat er aan de overkant gebeurt. Een andere aanleiding van deze vraag is de simulatie. Ik zeg niet dat de koolstofheffing ervoor zal zorgen dat de energieprijzen zullen stijgen. Het is een simulatie van de administratie Klimaat aan de overkant die dit stelt. Er zal dus wel iets van waar zijn. Het lijkt me toch logisch dat u als Vlaams minister van Energie in contact zou staan met de federale minister wanneer ze een aankondiging doet over het vergroten van het draagvlak voor een CO₂-taks.

De grote bekommernis van mijn fractie is dat de transitie naar hernieuwbare energie op den duur onbetaalbaar wordt en weer bij de burger wordt gelegd. Als mogelijk toekomstig burgemeester wil ik u wijzen op het debacle dat gaande is met de windmolenparken op de Noordzee.

De voorzitter: Mijnheer Sintobin, u maakt altijd misbruik van uw spreektijd.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Neen, niet altijd.

De voorzitter: Jawel, altijd. U bent een van de constanten daarin.

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het rapport van het Steunpunt Wonen betreffende energiesubsidies aan gezinnen met laag inkomen

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over energiesubsidies aan gezinnen met laag inkomen

ACTUELE VRAAG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het beter bekend maken van energieprijzen bij gezinnen met lagere inkomens

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zal proberen kort te zijn. *(Gelach)*

Mijn vraag komt er naar aanleiding van het rapport van het Steunpunt Wonen waaruit zou blijken dat de Vlaamse REG-premies (rationeel energiegebruik) en de fiscale voordelen eigenlijk vooral ten goede komen van gezinnen met midden- en hogere inkomens. Het is op zich eigenlijk een goede zaak dat er een aantal mensen kunnen genieten van fiscale voordelen en premies om mee te werken aan de transitie naar hernieuwbare energie. Uit het rapport blijkt echter dat de economisch zwakste groepen geen gebruik maken van deze premies, amper 3 procent, en van de fiscale voordelen. Dat heeft natuurlijk alles te maken met het

feit dat er geen dossiers worden ingediend door die groep omdat ze niet over de nodige financiële middelen beschikken om in te zetten op hernieuwbare energie.

Minister, ik moet het u immers niet vertellen. Dakisolatie, het vervangen van ramen, het vervangen van een verwarmingsketel: dat is al gauw een paar duizenden euro. U zult ongetwijfeld wijzen op een aantal maatregelen die al van kracht zijn en die waarschijnlijk ook nog op komst zijn, maar we bereiken moeilijk die kwetsbare groep om in te zetten op hernieuwbare energie. Ik heb het hier veertien dagen geleden al gezegd en ook al in de commissie. Die groep is trouwens minder vatbaar voor de boodschap om investeringen te doen in energiebesparende maatregelen.

Minister, wat is uw reactie op dit rapport, en zeker op wat ik uit dit rapport heb gehaald? Dit rapport is immers meer dan alleen maar dit. Misschien moeten we dit ook wel eens bespreken in de commissie.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het is inderdaad zo dat het aantal premies die worden toegekend aan deze specifieke doelgroep, maar 2,6 procent is van het totaal. In euro's uitgedrukt is het slechts 3,6 procent.

Nochtans zijn er heel wat specifieke acties voor deze doelgroep. Er zijn in totaal 3750 kortingsbonnen uitgedeeld voor energievriendelijke toestellen, er zijn 22.000 scans uitgevoerd, die aanleiding gaven tot bijvoorbeeld 90.000 lampen, 10.000 douchekoppen en 4500 vierkante meter radiatorfolie. Daarnaast is 50.000 vierkante meter dakisolatie geplaatst bij ongeveer 650 gezinnen. Toch stellen we vast dat die doelgroep niet wordt bereikt. Als we kijken naar de hoeveelheid ondersteuning die wordt gegeven per investering, dan wordt toch ongeveer 60 procent van de investering terugbetaald.

Inderdaad, het Steunpunt Wonen zegt dat daar vier redenen voor zijn: moeilijk bereikbaar; de voorfinanciering; het moeten dragen van de initiële investeringskost; door het feit dat subsidies soms wijzigen, ziet men plotseling door de bomen het bos niet meer.

We hebben de laatste twaalf maanden ook zeer veel gedaan. Het bedrag van de energieprijzen is voor deze doelgroep met 50 procent verhoogd. We hebben nu een energielening aan 0 procent op tien jaar. Er is in meer begeleiding voorzien vanuit de energiehuizen. Ik denk niet dat we ervoor moeten pleiten om de ondersteuning te gaan verminderen. In globo moeten we gewoon gaan kijken hoe je deze specifieke doelgroep beter kunt bereiken.

Minister, welke bijkomende maatregel denkt u te nemen om de woningen van de gezinnen met een laag inkomen energie-efficiënter te maken?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Collega's, het Steunpunt Wonen heeft vorige week een zeer interessante en grondige analyse bekendgemaakt rond de diverse energieprijzen die aangevraagd en uitbetaald werden aan particulieren in Vlaanderen in de periode 2009-2014.

Minister, ik wil vanuit de CD&V-fractie een aantal heel positieve zaken uit die analyse beklemtonen. Zo zegt het steunpunt dat er de voorbije jaren enorm veel geïnvesteerd werd door de particulieren in energiebesparende maatregelen. Ik som graag een aantal indrukwekkende cijfers op. In de periode 2009-2014 is er voor 29 miljoen vierkante meter dak, 8 miljoen vierkante meter muur en 1,6 miljoen vierkante meter vloer geïsoleerd en is er 3,6 miljoen vierkante meter

enkel glas vervangen door superisolerend glas. Deze investeringen kunnen vanuit klimaatoogpunt en vanuit het opwaarderen van ons verouderd woonpatrimonium alleen maar worden toegejuicht.

Maar, minister, de analyse toont ook een aantal pijnpunten aan, want de meer kwetsbare afnemers maken zeer weinig gebruik van de energiepremies. Het steunpunt verwijst naar een aantal drempels. Ik noem ze even op: de beschermde afnemers zijn te weinig op de hoogte van de energiepremies en de investeringskost is voor de beschermde afnemers te hoog.

Minister, de hervormde energiepremies zijn van start gegaan op 1 januari 2017. Hoe zult u ervoor zorgen dat die premies meer bekend geraken bij de beschermde afnemers, de kwetsbare afnemers, in de hoop dat zij daar meer een beroep op zullen doen?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Het is redelijk simpel: communiceren, communiceren, communiceren. Maar vooral: in eenvoudige en simpele woorden, zodat mensen het begrijpen.

Ik zal proberen u van antwoord te dienen wat de inhoud betreft. De basis is dat energiepremies in de eerste plaats dienen om de energie-efficiëntie in Vlaanderen te verhogen. En waarom is dat belangrijk? Eén: voor de portemonnee van de mensen. Twee: voor het halen van onze doelstellingen hernieuwbare energie. Hoe minder energie we verbruiken, hoe gemakkelijker dat doel wordt bereikt. En drie: voor ons milieu en ons klimaat, voor onze volgende generaties. En het uitgangspunt is niet dat die premies er enkel zijn voor de sociale doelgroepen. Energiepremies zijn er voor iedereen. Hoe meer innovaties, hoe beter voor iedereen.

Er zijn al heel wat sociale correcties ingebouwd. Op heel wat vragen die het Steunpunt Wonen nu maakt, zijn we al tegemoetgekomen. Dat Steunpunt Wonen maakt een evaluatie van de voorbije periode. De regering heeft daar al op geanticipeerd. We hebben de premies voor de beschermde afnemers al opgetrokken. De premies voor de sociale afnemers zijn de helft hoger dan voor de gewone Vlaming. In 2016 hebben we de minimale levering voor aardgas uitgebreid van drie naar vijf maanden. We hebben dat bekendgemaakt aan de OCMW's. We hebben de OCMW's gevraagd om te proberen iedereen daarin te betrekken. Wie verhuurt aan de kwetsbare doelgroep, krijgt hogere premies voor dakisolatie. Het is dus niet voor de mensen zelf, maar voor de verhuurders. Sinds 1 januari hebben we ook verhoogde premies voor hoogrendementsglas en spouwmuurisolatie.

Sinds 1 januari van dit jaar zijn er dus verschillende nieuwe maatregelen van kracht waarmee in de studie nog geen rekening werd gehouden. Daarnaast zijn er nog – u hebt het al aangehaald – gratis energiescans. Gratis. Er is een premie van 1800 euro voor de plaatsing van een energiezuinige condensatieketel. Er is een renteloze lening, 0 procent, en er is een kortingsbon voor de aankoop van een energiezuinige wasmachine of koelkast.

Dus, deze regering, die een energie-armoedeplan heeft, heeft al ontzettend veel werk geleverd in de strijd tegen energie-armoede.

Trouwens, deze voormiddag – heel toevallig – was er ook een andere mededeling, zijnde het rapport van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG). Uit dat rapport blijkt dat de cijfers rond energie-armoede helemaal niet boomen zoals de oppositie in de voorbije maanden heeft voorspeld. Integendeel zelfs, de cijfers zijn gelijk gebleven. Dat betekent dat wij effectief

resultaten halen en dat de armoede wat betreft energie niet zwaar toeneemt zoals werd gezegd.

De communicatie is het belangrijkste. Ik heb gezegd: communiceren, communiceren, communiceren. Met een actieve en energieke minister, mijnheer Bothuyne, moet dat lukken. U weet dat ik zelf vaak en zo duidelijk mogelijk communiceer. Het Energieagentschap plant ook een specifieke communicatiecampagne voor de verdere bekendmaking naar de sociale doelgroepen toe. We proberen de sociale doelgroepen vooral te bereiken op het veld, via de OCMW's, via de lokale besturen, via de middenveldorganisaties, via de projectbegeleiders. Ik herinner nogmaals aan het feit dat de Vlaamse Regering 1,6 miljoen euro heeft vrijgemaakt voor energieconsulenten. Ondertussen zijn die aangeduid en kunnen ze aan de slag om zoveel mogelijk mensen in die sociale doelgroep te bereiken en resultaten te boeken.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik denk dat wij allemaal achter dezelfde doelstelling staan. We proberen iedereen te bereiken en bewust te maken van het feit dat er moet worden geïnvesteerd in hernieuwbare energie.

U hebt natuurlijk gelijk. Wanneer wij vragen stellen over een rapport, dateert dat rapport meestal uit een eerdere periode en zijn er ondertussen al een aantal maatregelen genomen. Dat er energiepremies zijn voor iedereen, is een goede zaak. Ik heb dat ook in mijn eerste uiteenzetting gezegd. Ik zei dat er gelukkig ook mensen zijn met een beter inkomen die gebruikmaken van die premies en die fiscale voordelen.

Toch heb ik nog altijd de indruk – en u zult het waarschijnlijk met me eens zijn – dat er ondanks de vele inspanningen nog altijd een groep is die we niet bereiken. U kunt wel zeggen dat het simpel is, dat het gaat over communiceren, communiceren en communiceren, maar blijkbaar lukt het zelfs met die communicatie niet om iedereen te bereiken.

Ik had wel gedacht dat u zou uitpakken met de cijfers over de energiearmoede. Het is niet omdat de energiearmoedecijfers niet stijgen dat mensen geen problemen hebben om hun facturen te betalen, natuurlijk. Ik ken mensen die inderdaad niet in energiearmoede zitten, maar wel problemen hebben om maandelijks hun facturen te betalen.

Andries Gryffroy (N-VA): Communicatie tot de vierde macht, dat is een wiskundige term. Minister, het eerste aspect is wat u wilt doen via consulenten en uw communicatieplan, maar we kunnen en moeten hen vinden via de energiesnoeiërs. Ik denk dat dat ook heel duidelijk moet worden opgenomen in het communicatieplan. Ten tweede zal men heel goed moeten communiceren over het feit dat men premies wijzigt, wat ook nodig was. Daardoor haken mensen immers af. Er is ten derde momenteel ook nog een probleem qua communicatie. Kijk naar de website van de distributienetbeheerders. Verhuurders die verhuren aan mensen uit die specifieke doelgroep, kunnen – als ze die investering doen – inderdaad 50 procent meer energiepremie krijgen, kunnen zelfs ook een condensatieketel plaatsen enzovoort. U hebt dat aangekaart, maar dat item staat niet op de website. Ik zou bij dezen dus toch willen vragen dat u dat toch eens duidelijk meldt aan Eandis en Infrax.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Alles wat u opsomt qua acties is zeer positief. Ook zeer positief zijn de aanpassingen aan de premies, niet alleen ten behoeve van de kwetsbare afnemer, maar voor elke Vlaming. Er is alleen een zaak waarnaar ik toch graag nog eens wil verwijzen, namelijk de langverwachte evaluatie van de energiesnoeiërs. Ik heb daar al dikwijls vragen over gesteld in de commissie Energie. Onze CD&V-fractie heeft altijd de voordelen van die energiesnoeiërs beklemtoond. Die voeren bij de

mensen thuis een energiescan uit, geven heel praktische tips. Ik wil dus nog eens polsen naar de evaluatie van die energiesnoeiers.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega Sintobin, u weet, of u weet het niet, dat het bij de kwetsbare groepen vaak gaat over huurders. Als je huurders premies geeft, gaan die dat niet investeren in iemand anders zijn huis. Het is dus zeer pertinent om te stellen dat we onze verouderde woningen moeten aanpakken als we daar iets voor willen doen, en dat is nu exact wat de regering op stapel heeft staan met het Renovatiepact. We hebben het er al vaak over gehad in commissies. Er is bijvoorbeeld het aftrekbaar maken qua onroerende voorheffing van totaalrenovaties. Natuurlijk is dat in principe een steunmaatregel voor de eigenaars, maar daarmee stimuleer je hen wel om sneller hun huis te renoveren. Er zijn de extra premies voor mensen die verhuren aan kwetsbare doelgroepen. Daarmee zorg je ervoor dat mensen die het moeilijk hebben om hun energiefacturen te betalen, sneller in een huis kunnen gaan wonen waarvoor ze minder moeten betalen en in een comfortabeler klimaat kunnen wonen. Minister, dat lijken me bij uitstek twee van die maatregelen waarmee men op excellente manier energiearmoede in woningen kan aanpakken. Ik kijk dus uit naar de resultaten van die aftrekbaarheid en veronderstel dat we daar binnenkort in de commissie al een eerste evaluatie van kunnen krijgen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Voorzitter, minister, ik denk dat het weinig zin heeft om nog meer communicatie te voeren voor die mensen die het vandaag al moeilijk hebben om de eindjes aan mekaar te knopen. Die mensen leven vandaag in angst, want ze zijn bang dat ze morgen hun energiefactuur niet meer betaald krijgen. Hun dan nog vragen om het investeren in energie-efficiënte maatregelen te stimuleren, is soms toch wel een brug te ver.

Ik denk dat we dit probleem wat breder moeten zien. U moet overleg plegen met uw federale collega's. We moeten die kwetsbare groep perspectief geven om de lage inkomens structureel te verhogen, zodat ze meer ruimte hebben om de verhoogde facturen die er het afgelopen jaar bij zijn gekomen, gemakkelijker te kunnen betalen. Daarnaast moet die energiefactuur naar beneden. U hebt aangekondigd dat dat ook uw ambitie is. Dus, alstublieft, overleg met uw collega's om de laagste inkomens te verhogen. Zorg ervoor dat de energiefactuur daalt. De mensen die we vandaag niet bereiken, krijgen dan de marge om te investeren in die noodzakelijke energie-efficiënte maatregelen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dank u dat u blij bent dat de energiearmoede niet verder stijgt. Dat vind ik maar een magere ambitie voor zo'n ambitieus man als u, minister.

Ik wil ten dele de heer Schiltz bijtreden. De grote problemen situeren zich aan de onderkant van de woningmarkt, zowel bij de huurders als bij de eigenaars. Daar moeten we volop op inzetten. U zegt dat een aantal nieuwe maatregelen zijn aangekondigd en worden geïmplementeerd vanaf 1 januari 2016. Ik stel voor dat we dat heel snel evalueren, zodat we heel snel kunnen bijsturen, want de uitdagingen zijn immens en de onrechtvaardigheden die er nu in zitten, zijn veel te groot om te laten bestaan. *(Applaus bij Groen)*

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Sintobin, ik merk dat u met heel wat zaken die ik zeg, akkoord gaat. Als daar unanimititeit over is, is dat op zich een goede zaak. Ik weet ook wel dat het niet alleen arme mensen zijn die hun facturen niet

betalen. Ik heb jaren aan het loket gezeten in een bank. Ik weet zeer goed dat mensen die het heel goed kunnen betalen, ook soms hun facturen niet betalen. Daar heb ik heel wat ervaring mee. Af en toe is het een kwestie van goed beheer. Ik weet ook dat sommige mensen dat niet altijd kunnen. Maar goed, dat is nu eenmaal de realiteit in onze samenleving.

Mijnheer Gryffroy, ik geef u ook gelijk. De energiesnoeiërs, en ook de evaluatie, mevrouw Taeldeman, zullen wij doorvoeren en bekijken. Wij moeten die premies allemaal transparanter en duidelijker maken. Laat ons eerlijk zijn, we zien soms door de bomen het bos niet meer. Het wordt toch wel een opdracht voor iedereen om ten aanzien van de groep die in aanmerking komt voor verhoogde premies, een specifiekere, concretere, goede communicatie te doen.

Mijnheer Gryffroy, ik aanvaard uw voorstel om de distributienetbeheerders Eandis en Infrax daarover te onderhouden. Maar ik stel voor dat u dat ook doet, want u zit in de bestuursorganen van Eandis en Infrax, en u staat nog veel dichterbij de distributienetbeheerders dan ikzelf. Als u het doet en ik het doe, dan kunnen we er misschien iets van maken. *(Applaus bij Open Vld, sp.a en Groen)*

Mijnheer Schiltz, u hebt gelijk: er zijn in een verhaal altijd een aantal kritische succesfactoren. De sleutel in dit verhaal zijn inderdaad de verhuurders – maar ook de sociale woonmaatschappijen. Als de sociale woonmaatschappijen en de sociale verhuurkantoren extra inspanningen leveren, zullen we inderdaad heel wat stappen vooruit kunnen zetten. We moeten het heel gericht en heel concreet doen. Ik denk dat we daarvoor op dit moment de instrumenten hebben.

Mijnheer Danen, ik ben niet trots op het feit dat de energiearmoede niet zwaar toeneemt. Ik heb ook de ambitie om niet alleen de energiefactuur te doen dalen maar ook om de energiearmoede te doen dalen. Ik zeg u alleen maar dat het in verhouding staat met het moord en brand schreeuwen door de oppositie, die stelde dat de energiearmoede in Vlaanderen met deze regering, met deze 'onmenselijke' en 'sociaal onrechtvaardige' regering, zwaar ging toenemen. We zien vandaag dat de energiearmoede niet zwaar toeneemt. Dat betekent dat u ongelijk hebt, dat wij gelijk hebben, en dat wij verder gaan op de ingeslagen weg om de energiearmoede verder aan te pakken.

Mijnheer Beenders, ik zal u gerust laten over de lagere energiefactuur. Anders moet ik weer uitleggen hoe het komt dat die energiefactuur zo hoog is. Ik zal dat niet doen. Maar hebt u ooit al eens van de taxshift gehoord? Als u spreekt over laagste inkomens, dan wil ik u zeggen dat mensen die arbeid verrichten in dit land, sinds het begin van deze regering tegen 2019 100 euro netto per maand meer inkomen zullen hebben. Het gaat over de laagste inkomens, mijnheer Beenders. Dat betekent dat iemand die 1200 euro netto per maand verdient, twaalf maanden lang 100 euro meer zal verdienen, hetzij 1200 euro meer. Dat is voor die laagste inkomens een extra maandloon. Dat is de taxshift. Dat is wat de Federale Regering beslist heeft en waar wij als Vlaamse Regering geen belastingverhoging tegenover hebben gezet. We pakken in de begroting de taxshift volledig mee, voor meer dan 300 miljoen euro. Begin nu niet te vertellen dat de laagste inkomens niet omhoog gaan. Mijnheer Beenders, bekijk de statistieken maar. Ik zal er alles aan doen om nu ook die energiefactuur te verlagen, die u zo hebt doen stijgen. *(Applaus van de meerderheid)*

De voorzitter: Mijnheer Sintobin, daar kunt u niets meer tegen inbrengen, denk ik.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister Tommelein windt zich inderdaad erg op. Op onze leeftijd kan dat gevaarlijk zijn. *(Opmerkingen van minister Bart Tommelein)*

Toch wel. Ik ken u natuurlijk al een tijdje, nog van vóór u minister was, en als West-Vlamingen onder elkaar weten wij hoe een en ander in elkaar zit. *(Rumoer)*

Minister, u kunt misschien wel gelijk hebben wat de taxshift betreft en de stijging van het netto inkomen. Maar u moet daar dan alle facturen naast leggen die de hoogte in gaan, de heer Vandenbroucke somde ze daarnet nog op. Zou u het aandurven die hogere facturen naast de taxshift te leggen? Dan zal van uw 1200 euro per jaar niet veel meer overblijven.

U moet ook stoppen met altijd over het verleden te praten. In de commissie zei ik vorige week al dat het hele universum intussen weet dat alles de schuld is van de sossen. Die discussie hebben we wel gehad.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil eerst een kleine rechtzetting doen: ik ben enkel lid van het bestuursorgaan van Infrax. Maar bij Eandis heb ik wel goede contacten. Dat hoort zo bij netwerken. Ik hoop dat u dat ook doet. Er was niet enkel het communicatieprobleem van verhuurders die niet opgenomen zijn op de website, er is ook nog wat onduidelijkheid omtrent het ministerieel besluit over warmtepompen. Ik heb er al meermaals voor gepleit om twee zaken vrij snel aan te pakken. Maak van het energiehuis een uniek loket en geef met betrekking tot de energieleningen aan die specifieke doelgroep ook de mogelijkheid om verschillende kleine investeringen samen te nemen in één pakket, met directe aftrek van de REG-premie, waardoor de terugbetaling van die lening aan 0 procent voor die specifieke doelgroep kleiner wordt dan de afbetaling aan de leverancier. Met die twee voorstellen kunnen we die laagste groep nog beter bereiken.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, in het voorjaar van 2017 zal de CD&V-fractie uitkijken naar een aantal van uw voorstellen. Ik denk aan de evaluatie van de energiesnoeiers en aan de aanpassingen rond de energielening, die ook zeer belangrijk zijn voor de beschermde afnemers. We kijken ook uit naar de audit van het Rekenhof rond energiearmoede.

Minister, ik heb begrepen dat het Vlaams Energieagentschap een aparte communicatiecampagne zal opzetten die heel specifiek gericht is naar die kwetsbare afnemers, en daar zijn we heel tevreden over.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Karim Van Overmeire aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over een nieuwe 'fact finding mission' van de Raad van Europa naar de Vlaamse Rand, met name om de toestand in Linkebeek te onderzoeken

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

Karim Van Overmeire (N-VA): Minister, we krijgen nog maar eens bezoek: er komt nog eens een missie van de Raad van Europa naar de Vlaamse Rand. Deze keer wordt de missie georganiseerd door het Congres van Lokale en Regionale Autoriteiten, dat toeziet op de toepassing van het Charter voor regionale autonomie.

Ik maak zelf deel uit van dat Congres. In se is dat eigenlijk wel een goede formule, als het erom gaat om eens om de zoveel jaar je lokale democratie te laten doorlichten door externen. Daar kunnen een aantal interessante aanbevelingen uit komen, als dat op een correcte manier gebeurt. Het probleem zit hem een beetje in de klachtenprocedure: een klachtenprocedure waar diezelfde Raad van Europa en datzelfde Congres gemakkelijk misbruikt kan worden om de Raad van Europa voor een bepaald politiek karretje te spannen. Dat is wat we gezien hebben in het verleden toen missie na missie naar Vlaanderen werd gestuurd. Men zal zich de namen nog herinneren: Columberg en Nabholz-Heidegger – allemaal met de bedoeling om vanuit Franstalige kant in de Raad van Europa een soort breekijzer te zien om de zaken eenzijdig te wijzigen.

Het is weer zover. We hebben nu twee klachten: enerzijds een klacht van zes lokale Franstalige raadsleden uit de Rand over het gebruik van het Nederlands en het Frans in lokale adviesraden, waar het Congres eigenlijk niet voor bevoegd is, maar waarover het Congres gezegd heeft dat het, ondanks dat het niet bevoegd is, toch zal komen. Een tweede klacht is die van de heer Damien Thiéry over zijn niet-benoeming, waarmee ook procedureel iets merkwaardigs aan de hand is: we hebben daar nooit een document over gezien, enkel een gesprek met de voorzitter van de commissie. Dat is dan blijkbaar voldoende om zo een missie te sturen.

Het laatste wat toch een beetje merkwaardig is: men ziet erop toe dat de missies heel neutraal zijn en geen link hebben met het land waar men naartoe wordt gestuurd. Hier gaat nu een vrij militante Franstalige Zwitser deel uitmaken van de missie. Mijn vraag luidt: hoe kijkt u, in die context, en gezien de hele voor-geschiedenis, aan tegen die missie en hoe zult u daarmee omgaan?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Het zal u wellicht niet verbazen dat ik mijn standpunt omtrent de niet-benoeming van de burgemeester van Linkebeek, Damien Thiéry, of over de niet-benoemde burgemeester, niet zal veranderen. Deze missie gaat er ook niets aan veranderen. Op 13 januari heb ik het bericht gekregen van het Comité van de Raad van Europa dat het inderdaad op missie komt naar Vlaanderen op 2 en 3 februari. Sta me toe om te zeggen: 13 januari de boodschap meedelen als de missie al plaatsvindt op 2 en 3 februari, dat vind ik kort dag. Desalniettemin heb ik het ingepast in mijn agenda.

Ik ben wel heel verbaasd over deze missie, wegens het feit dat ik in juni 2016 al heel uitvoerig heb geantwoord op de klachten van raadsleden van de faciliteiten-gemeenten enerzijds en van de heer Damien Thiéry anderzijds over zijn niet-benoeming. Ik heb daar heel uitvoerig op geantwoord. Ik heb daar eenvoudigweg geen antwoord op gekregen. Nu word ik op 13 januari geconfronteerd met de boodschap dat het Comité van de Raad van Europa op missie komt naar Vlaanderen voor de zoveelste keer. Waarom zeg ik 'voor de zoveelste keer'? België is bij uitstek de koploper inzake missies van de Raad van Europa. Van de 47 lidstaten van de Raad van Europa is België met ruime voorsprong het drukst bezocht geweest door missies van de Raad van Europa.

Ik ben geen jurist, maar ik ben ook verbaasd dat deze missie nogmaals plaatsvindt, omdat in mijn ogen, en niet alleen in mijn ogen, maar ook in de ogen van de mensen op mijn kabinet, die er misschien net iets meer van kennen, deze missie enkel kan plaatsvinden als het gaat over de naleving van verdragsbepalingen. De taalwetgeving valt daar niet onder. Vandaar dat ik het des te meer redelijk vreemd vind, maar desalniettemin blijf ik ervan overtuigd dat onze raden van onze lokale besturen, of het nu een gemeenteraad of een OCMW-raad is, de taalwetgeving die gangbaar is in ons land, moeten naleven. Ik ben zo vrij geweest om de leden die naar hier komen op 2 en 3 februari uit te nodigen op mijn kabinet, samen met minister Weyts, die bevoegd is voor de Vlaamse Rand. Ik heb een uitnodiging verstuurd voor 3 februari. Ik heb nog altijd geen antwoord gehad. Mijn deur staat open, maar ik kan u meegeven: mijn standpunt omtrent de niet-benoeming van Damien Thiéry zal niet veranderen. *(Applaus bij de N-VA)*

Karim Van Overmeire (N-VA): Ik sta volledig achter het antwoord van de minister. Wat hier een beetje vreemd is, is toch wel de politieke context waarin we opereren.

We hebben een Federale Regering die zegt: over het communautaire gaan we nu even niet spreken, we geven voorrang aan veiligheid en economie. Maar er gaat wel een federaal parlements lid van diezelfde meerderheid naar Straatsburg een

klacht indienen tegen de Vlaamse Regering, omdat deze de federale regelgeving toepast en een tweetalig arrest van de Raad van State uitvoert.

Het minste wat die Vlaamse Regering zou kunnen doen, is naar premier Michel stappen en hem vragen of hij wel op de hoogte is van die actie van zijn parlements lid, of hij daar achter staat, hoe hij daar tegenaan kijkt. Hij is eigenlijk de man die op die vragen moet antwoorden.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Een goede raad, minister: als de Raad van Europa op reis gaat, let op uw eieren. We zouden het probleem het best voorkomen voor het zich voordoet. Onze taalwetgeving is geen vodge papier en onze lokale democratie geen schietkraam, zeker niet als het over een burgemeester gaat.

In onze rangen was Luc Van den Brande altijd vrij proactief. Hij nam de Europese koe bij de horens. Het is nog geen lente, maar bent u ook van plan een dossier te bouwen en zo het Europese gras al een beetje voor de voeten weg te maaien en een goed voorbereid dossier over te maken?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Voorzitter, minister, u drukt in een aantal persartikels uw verwondering uit over die nieuwe missie. We zijn samen met u even verwonderd.

Hebt u weet of meer informatie over de precieze beweegredenen van de Raad van Europa om volgende maand opnieuw een missie naar hier, naar Linkebeek te sturen? Die missie werd jaren geleden al naar Linkebeek gestuurd. Het zou interessant zijn om te weten waarom ze dat nu weer doen.

Minister Liesbeth Homans: Ik zal met het laatste beginnen. Neen, ik heb totaal geen weet van die beweegredenen. Misschien zochten ze daar een tijdverdrijf – weet ik veel. Ik weet niet waarom ze voor de zoveelste maal naar België afzakken.

Mijnheer Doomst, dat dossier is al opgebouwd. In juni 2016 heb ik heel uitvoerig geantwoord, ik heb geen antwoord teruggekregen.

Mijnheer van Overmeire, ik ben het absoluut met u eens. Er was federaal afgesproken om het communautaire in de ijskast te stoppen. Ik ben het volledig met u eens dat men niet tegelijk als MR – Thiéry behoort nog altijd tot de MR-fractie – in het federale parlement brandweerman kan spelen in de Kamer, en tegelijk pyromaan in Straatsburg. Dat gaat niet.

Ik moet natuurlijk afwachten wat de mensen, als ze ingaan op mijn uitnodiging voor 3 februari, me zullen komen vertellen. Ik heb het al gezegd, en ik blijf er ook bij, ik zal mijn standpunt niet wijzigen: de heer Damien Thiéry zal niet worden benoemd tot burgemeester. (*Applaus bij de N-VA*)

Karim Van Overmeire (N-VA): Minister, ik kan u alleen maar danken voor uw antwoord.

Die dubbelzinnigheid moet wel eens ophouden, vind ik. Men kan niet in Brussel zeggen: 'On est demandeur de rien', van ons mag er niets veranderen, maar in Straatsburg een breekijzer zoeken om wijzigingen te gaan toepassen.

Het is niet de Vlaamse Regering die in het schietkraam moet staan, het is niet minister Homans die in het schietkraam moet staan. Dat zijn wel degenen die in de Kamer die houding aannemen en die de regels hebben uitgevaardigd die nu

worden toegepast. Dat zijn degenen aan wie de vragen moeten worden gesteld. Dat zijn degenen die in het schietkraam moeten staan.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Ann Brusseel aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de maatschappelijke integratie en aanvaarding van intersekse-personen

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, enkele dagen geleden deed Kortrijks topmodel Hanne Gaby Odiele een opmerkelijke getuigenis in de krant over haar ervaring met interseksualiteit. Ze sprak openlijk over de operaties die ze onderging als minderjarige. Ze wou duidelijk een taboe doorbreken. Ze ging zelfs zover om op te roepen tot een verbod op operaties op minderjarige intersekse om louter esthetische redenen.

Federaal staatssecretaris voor Gelijke Kansen Sleurs heeft een studie besteld om deze thematiek beter in kaart te brengen. Dat is een eerste stap. Dat is een goede zaak.

Minister, wat wilt u doen om de maatschappelijke aanvaarding en integratie van intersekse te bevorderen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Brusseel, ik vind dit een zeer intelligente en terechte vraag, zeker gelet op de actualiteit. Ik moet u wel corrigeren: de studie is besteld door mij, door de Vlaamse overheid. Wij hebben die besteld bij de Universiteit Gent, in samenwerking met het UZ Gent. Dat is wel belangrijk. We hebben momenteel nog heel weinig informatie over intersekse. We hebben dat ook heel uitgebreid besproken tijdens de bespreking van de beleidsbrief. We hebben voortsnog geen concrete maatregelen opgenomen in ons gelijkekansenbeleid, maar ik heb ook heel duidelijk gezegd dat de studie zal worden opgeleverd in mei 2017, en dat we die studie dan ook op een internationale conferentie zullen voorstellen. Ik neem aan, voorzitter, dat dat dan ook uitgebreid in de commissie Gelijke Kansen aan bod zal kunnen komen.

Wij hebben vanuit Vlaanderen die studie besteld, omdat we meer willen weten. Gaat het bijvoorbeeld enkel over medische redenen, of kampt men ook met maatschappelijke problemen? Ik vind dat heel belangrijk. Ik heb gisteren een reportage gezien in 'De Afspraak' op Canvas – een van de weinige keren dat ik het een interessant programma vond. Er was een professor die daar heel interessante uitspraken over deed. Ik denk dus echt dat het iets is dat leeft.

Wij hebben daarop geanticipeerd. We hebben die studie al een hele tijd geleden besteld. We moeten die studie afwachten. Dat heb ik ook aangekondigd tijdens de bespreking van de beleidsbrief. We zullen daar ruimschoots over kunnen debatteren. Het is goed dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen de medische aspecten enerzijds en de maatschappelijke aspecten anderzijds.

Tegelijk denk ik dat het zeer goed is dat een topmodel, een rolmodel, de pionier wil spelen in deze discussie, want dat is meer dan nodig. Ik wil tot slot nog meegeven, collega Brusseel, dat Vlaanderen hier absoluut een voortrekkersrol in opneemt. We zullen dat ook blijven doen.

Ann Brusseel (Open Vld): Dat is een zeer geruststellend antwoord, minister. U zult het mij misschien niet zo kwalijk nemen dat ik naar uw collega Elke Sleurs

verwees. Ik denk dat gelezen te hebben in het verslag van de bespreking van de beleidsbrief, maar dat moet ik nog eens nakijken.

U haalt terecht de verschillende problematieken aan. Is het een medische aandoening? Volgens velen wel, vandaar het ingrijpen van artsen zonder de betrokkene daarin helemaal te willen kennen, zeker wanneer het minderjarigen of erg jonge kinderen zijn. Anderzijds is er, zoals door çavaria aangehaald, de maatschappelijke kant van de zaak. Er viel bij çavaria te horen dat men vreest dat sommige mensen zich verplicht voelen om een geslacht te kiezen, en dat is natuurlijk een moeilijkheid. Het is belangrijk dat dit in kaart wordt gebracht.

Çavaria deed één voorstel, een administratieve maatregel waarover we vandaag al kunnen nadenken, namelijk om tot je achttiende niet verplicht te worden om je geslacht aan te geven op je identiteitskaart. Hoe staat u tegenover dat voorstel van çavaria?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Hoedje af voor Hanne Gaby Odiele. Zij is een voorbeeld en een ambassadeur voor alle intersekse mensen. De LGBT-community (lesbian, gay, bisexual, transgender) heeft de voorbije twintig, dertig jaar al een pak vooruitgang geboekt in de strijd voor gelijkwaardigheid en aanvaarding, maar ik denk dat de groep van intersekse mensen wat achtergebleven is, vaak door een gebrek aan aandacht, ook binnen het beleid. U hebt net zelf nog gezegd, minister, dat er eigenlijk nog geen specifieke maatregelen genomen zijn binnen het beleid rond de holebi- en transgemeenschap voor de intersekse mensen. Maar het geldt ook voor de drukkingsgroepen zelf. Er is soms ook wel discriminatie binnen die drukkingsgroepen zelf. Collega Brusseel heeft çavaria al aangehaald. Minister, gaat u samenzitten met de middenveldorganisaties, zoals çavaria, om hier meer gestalte te geven aan een beleid rond intersekse mensen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, grenzen van wat maatschappelijk aanvaard is, worden stapje voor stapje verlegd. We hebben die deze week inderdaad weer een stapje verlegd. Dat is een positieve zaak. Het valt me ook op dat we elkaar politiek redelijk gemakkelijk vinden om daarover te praten en te beseffen dat we die voortrekkersrol, die u opneemt, zeker moeten blijven opnemen. We mogen echter niet onderschatten dat er maatschappelijk natuurlijk nog heel veel stenen te verleggen zijn en dat de aanvaarding van intersekse in de samenleving nog niet verworven is.

De vraag van çavaria is heel terecht: laat ons nadenken over het verplicht kiezen tussen m en v. Minister, u kunt dat ook op veel andere domeinen doen, zoals in raden van bestuur. We vragen op heel veel plaatsen om keuzes te maken, terwijl we eigenlijk in de fase zijn gekomen dat we als maatschappij moeten aanvaarden dat sommige mensen die keuze niet willen of kunnen maken, en dat wij dat mogelijk moeten maken.

Minister, welke stappen zult u zetten om die keuzeverplichting, ook na achttien jaar, in onze samenleving weg te werken?

De voorzitter: De heer Persyn heeft het woord.

Peter Persyn (N-VA): Mevrouw Brusseel, ik dank u voor deze heel interessante actuele vraag die deze mensen voor het voetlicht brengt. Het gaat in Vlaanderen alleen al over 300 tot 400 kinderen per jaar die worden geboren met die problematiek. De problematiek is heel complex. Minister, ik ben blij dat u de studie hebt gevraagd die de problematiek in de breedte onderzoekt, dus niet alleen de

medische aspecten maar ook de sociale genderaspecten en het welzijn. Ik ga ervan uit dat u op basis van de uitkomst van de studie het overleg aangaat.

Ik wil hier nog even collega Piet De Bruyn vernoemen die de verdienste heeft de problematiek al enkele keren te hebben aangekaart. Bovendien werkt hij momenteel aan een rapport over deze problematiek – dat is ook de reden waarom hij er vandaag niet bij kan zijn – voor de Raad van Europa. Hij is onze sterkhouders op dat vlak.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, het moet niet alleen gaan over de medische aspecten, maar ook over aspecten die met gender te maken hebben. Als u me vraagt naar mijn houding ten opzichte van het niet aangeven van een geslacht op de identiteitskaart, dan wil ik eerst de studie afwachten.

Ik zie natuurlijk ook wel enkele praktische problemen. Mevrouw Brusseel, u bekijkt dit probleem tot de leeftijd van achttien, maar wat doe je bijvoorbeeld in een sportcompetitie? Daar moeten we echt over nadenken. Dat moeten we niet een-twee-drie invoeren. We moeten daar een heel serieus en uitvoerig debat over voeren. Je komt natuurlijk onmiddellijk bij praktische problemen. Ik geef een voorbeeld: iemand die geen geslacht heeft opgegeven en meespeelt in een meisjesvoetbalploeg, maar meer mannelijk geneigd is, dat kan eventueel tot competitievervalsing leiden. Dat zijn serieuze zaken waar we in discrete kring over moeten discussiëren.

Vandaar mijn oproep om de studie die we hebben besteld, af te wachten. Die komt er in mei 2017. Dan kunnen we daar een serieus debat over voeren. Het middenveld zal daar natuurlijk bij worden betrokken, dat doen we elke keer. Eerst moet ik de resultaten krijgen van de studie. Daarna kunnen we een consultatieronde doen bij het middenveld en dan moeten we een heel open en eerlijk debat voeren in de commissie, want dit is een zeer belangrijke problematiek die ons allen zou moeten aangaan.

Ann Brusseel (Open Vld): Topmodel Hanne riep onder andere op om overleg te hebben met artsen. We kunnen natuurlijk niet alleen overleg hebben met middenveldorganisaties, maar ook met sportverenigingen, want in waterpolo bijvoorbeeld sporten meisjes en jongens zij aan zij. Waarom niet? Het gesprek moet worden gevoerd. Ik kijk uit naar de resultaten van de studie.

Voor ons, liberalen, is een ding fundamenteel: vrijheid. Mensen zijn vrij zich man te voelen, zich vrouw te voelen, geen van beide of allebei. Je bent vrij te zijn wie je bent, en je bent vrij te zijn wie je wil zijn. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Matthias Diependaele aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de manier waarop een vrouwelijke burgemeester wordt afgebeeld in een folder van de VVSG en de impact op de beeldvorming van vrouwelijke politici

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, iedereen heeft ondertussen kennisgenomen van het krantje dat vorige maandag is uitgedeeld op het pensioenfeest van de directeur van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Daarin wordt een collega van ons op een heel wansmakelijke en seksistische manier neergezet. Humor moet natuurlijk kunnen, maar liefst in de juiste context en op de juiste manier gekaderd. Volgens ons was dat hier niet het geval.

Ik wil er ook uitdrukkelijk aan toevoegen dat het krantje niet enkel intern was, maar dat het wel degelijk toegankelijk was voor de duizend aanwezigen. Dat vonden we natuurlijk totaal misplaatst.

Aangezien de VVSG haar verontschuldiging heeft aangeboden en onze collega die verontschuldiging ook heeft aanvaard, zien we geen nood aan een verder debat en zullen we de actuele vraag niet meer stellen.

De voorzitter: Dan is bij dezen de actuele vraag ingetrokken.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.22 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.36 uur.*

ONTWERP VAN DECREET betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent – 914 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Potter heeft het woord.

Jenne De Potter (CD&V): Voorzitter, voor ons liggen twee belangrijke ontwerpen van decreet die mee uitvoering geven aan de bepalingen van het regeerakkoord over de verzelfstandiging van het UZ Gent. De doelstelling van het decreetgevend werk is duidelijk, namelijk een sterke juridische basis leggen voor een modern en dynamisch UZ dat deel zal uitmaken van de rechtspersoon Universiteit Gent zodat het UZ Gent ook makkelijker kan worden geïntegreerd in het ziekenhuisbeleid van de federale en Vlaamse overheid.

Belangrijk om te onderstrepen, is dat de bepalingen in het ontwerp van decreet tot stand zijn gekomen in nauw overleg en in een harmonieus proces van dialoog met ruime betrokkenheid en inspraak van alle actoren. Ik denk dat het voor zo'n operatie bijzonder belangrijk is.

Ik wil benadrukken dat de keuze voor het organisatiemodel, een keuze naar het voorbeeld van het Universitair Ziekenhuis Leuven en het Universitair Ziekenhuis Brussel, door de minister uitvoerig is geduid en gemotiveerd. Het is eigenlijk ook een keuze van de instelling zelf. Ook over de procedure van de rector- en de vicerectorverkiezing, die een keuze is van de instellingen zelf, kunnen wij ons als fractie aansluiten omdat ze waakt over het genderevenwicht aan de top, over de behoefte voor een groter draagvlak voor die top binnen de instelling en over de nood aan meer transparantie. Onze fractie zal dan ook beide ontwerpen van decreet goedkeuren.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Als Oost-Vlaming ben ik blij dat het Universitair Ziekenhuis Gent eindelijk ook concurrentieel kan zijn in de universitaire ziekenhuiswereld. Het was een beetje een beestje op zichzelf. Het is een zeer

belangrijke stap waaraan veel overleg is voorafgegaan maar die tot een goed einde is gekomen.

In de commissie heeft de minister het engagement uitgesproken dat de medische staf in het bestuur van het universitair ziekenhuis ook zal worden betrokken bij alle aangelegenheden die hun aanbelangen, zoals alle personeelsaangelegenheden.

Collega's, er zal ook een amendement worden ingediend tot vervanging van artikel 33 van het ontwerp van bijzonder decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen. Dat amendement betreft de inwerkingtreding van artikel 4 van dat wijzigingsdecreet.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp-a): Voorzitter, de meeste dingen zijn al gezegd in de commissie. Onze fractie wil haar appreciatie uitspreken voor de waarde die is gehecht aan het sociaal overleg en haar tevredenheid uitdrukken over de ruimte die de sociale partners hebben gekregen. Onze fractie zal uiteraard opvolgen of het gekozen model voor de Universiteit Gent en het UZ Gent het juiste model zal blijken te zijn.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Onze fractie is zeer tevreden met dit ontwerp van decreet, vooral omdat het rekening houdt met ieders verzuchting en met unanimiteit is goedgekeurd in de commissie. Dit ontwerp van decreet is een werkstuk vóór de Universiteit Gent, maar ook ván de Universiteit Gent. Er is rekening gehouden met ieders verzuchting, ook met die van de medische raad. Ik ben daar zeer blij om, minister. Ik denk dat we dit ontwerp van decreet dus met unanimiteit zullen kunnen goedkeuren.

Ik wil nog iets zeggen over het amendement. Het is de bedoeling dat bepaalde artikelen in werking treden voor de komende rectorverkiezingen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, ik dank de leden voor hun constructieve bijdrage. Het is voor het UZ Gent, voor de universiteit en voor de toekomst van de twee instellingen een heel belangrijke stap. Dit zijn twee heel belangrijke ontwerpen van decreet die hopelijk vandaag zullen worden goedgekeurd. Meerderheid en oppositie hebben met vereende krachten gewerkt om tot een compromis te komen dat voor iedereen aanvaardbaar is en dat de toekomst van het ziekenhuis duurzaam verankert. Zoals mevrouw Soens zei, is er bijzonder veel aandacht geweest voor het sociaal overleg in de loop van de procedure. Dat heeft geleid tot twee gedragen ontwerpen van decreet waar nog een amendement op is.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 914/3)

– *De artikelen 1 tot en met 25 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen – 915 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van bijzonder decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen.

De algemene bespreking is geopend.

Ik veronderstel niet dat daar iemand nog het woord over vraagt.

Minister Crevits, u bent gehaast. U vraagt ook het woord niet meer over het ontwerp van bijzonder decreet? Ik begrijp dat u het hier niet zo aangenaam vindt. *(Gelach)*

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, u ziet er stralend uit vandaag. *(Gelach)*

De voorzitter: U moet de achtergrond kennen van deze opmerking. Ik zal dit niet nader toelichten. *(Gelach)*

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van bijzonder decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 915/3)

– *De artikelen 1 tot en met 32 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement tot vervanging van artikel 33. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 915/4)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van bijzonder decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Cindy Franssen en Björn Anseeuw houdende het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren (opschrift gewijzigd door de commissie: ... houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, met het oog op de organisatie van het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren)
– 633 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 5

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Cindy Franssen en Björn Anseeuw houdende het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren, waarvan het opschrift door de commissie werd gewijzigd als volgt: "voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, met het oog op de organisatie van het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren".

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, dames en heren, voor u ligt het voorstel van decreet waarvan ik de titel niet zal herhalen. De voorzitter heeft daarnet de lange titel voorgelezen. Ik zal wel duiden wat de aanleiding is van dit voorstel van decreet en hoe het externe toezicht op de voorzieningen die de besloten opvang van minderjarigen organiseren, zal worden ingericht en welke meerwaarde dit heeft voor de jongeren die er verblijven.

Wat is de aanleiding van dit voorstel van decreet? Waarom hebben we dit ingediend? Dames en heren, probeert u zich eens voor te stellen dat u van uw vrijheid wordt beroofd. Dan is het leven totaal anders dan wanneer u vrij bent. In 2015 kwamen in totaal 1268 jongeren terecht in een van onze gemeenschapsinstellingen. Welke impact heeft dat op hun leven? Het leven binnen zo'n instelling, ongeacht of het gaat over een open of gesloten regime, verschilt enorm van het leven daarbuiten. Binnen zo'n instelling immers moet je leven binnen een strak institutioneel georganiseerd gezags- en machtskader en word je onderworpen aan een geldend regime en aan de manier waarop daar door de voorziening invulling aan wordt gegeven.

Dat heeft natuurlijk een enorme impact, ook op de betrokken jongere. Dat is ook niet zonder risico's, collega's. Daarom is het des te belangrijker om te komen tot een bijzondere rechtsbescherming om misbruik, willekeur, vernedering en geweld tegen te gaan. Het is dan nodig om een dergelijk toezicht van buitenaf te organiseren. Meer positief geformuleerd: om waarborgen te creëren voor een humane en constructieve behandeling van jongeren die binnen een dergelijke gemeenschapsinstelling van hun vrijheid beroofd zijn.

We doen dit ook vanwege een aantal internationale standaarden en de bestaande mensenrechten. Er zijn meerdere internationale standaarden inzake extern toezicht en externe klachtenbehandeling inzake vrijheidsberovende opvang van kinderen en jongeren. Ik noem onder meer de zogenaamde Havana Rules van de Verenigde Naties, het facultatief protocol bij het VN-verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke en ontterende behandeling of bestraffing en de General Comment nr. 10 in het kader van het Kinderrechtenverdrag. We hebben die aanleiding uitvoerig aangehaald in de conceptnota die we hierover vorige legislatuur al hebben ingediend en waarover toen uitvoerige hoorzittingen werden gehouden. Die hebben geleid tot dit voorstel van decreet, dat een advies heeft gekregen van de Raad van State, waarna het nog geamendeerd is en waarna nog een amendement volgde na bespreking met de juridische dienst van dit parlement.

Collega's, je zou natuurlijk kunnen denken dat dit voorstel van decreet is ingegeven vanuit een vaststelling dat er momenteel geen rechtswaarborgen zouden zijn in de gemeenschapsinstellingen of dat er mistoestanden zouden zijn geweest in het verleden of vandaag nog zouden bestaan. Dat is echter niet ons uitgangspunt en niet de reden waarom wij dit voorstel van decreet hebben ingediend. Wat ons drijft, is de overtuiging dat de vraag naar een betere rechtsbescherming van kinderen en jongeren en hun gezinnen ten aanzien van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen ook begrepen moet worden als een vraag naar preventieve rechtsbescherming, zeg maar rechtsbescherming die personen ertoe aanzet om spontaan hun verplichtingen na te komen.

Over die rechtswaarborgen van kinderen en jongeren in detentie heeft het Kinderrechtencommissariaat al in 2010 een uitvoerig rapport gemaakt, 'Binnen(ste) buiten.' Het handelde over allerlei facetten van het verblijf in de gemeenschapsinstellingen, onder meer over isolatie maar ook over dagelijkse dingen zoals contactmogelijkheden, bezoekmogelijkheden, mogelijkheden om te telefoneren, het al of niet akkoord gaan met sancties die zijn opgelegd enzovoort. Het Kinderrechtencommissariaat deed naar aanleiding daarvan een oproep om hier in Vlaanderen een extern toezicht te organiseren en volgde hierbij ook de oproep van de internationale politiek, zoals ik daarstraks al heb gezegd.

Is er dan vandaag geen toezicht, collega's? Natuurlijk is dat er vandaag wel. Ook vandaag hebben jongeren die er verblijven ook wel degelijk het recht om een aantal punten aan te kaarten. Dat is in elke voorziening op een geëigende manier georganiseerd, maar dat kan niet bij mensen die extern zijn aan die voorziening, tenzij de Zorginspectie die een controle uitoefent, maar die is georganiseerd door de eigen overheid en is dan als het ware rechter en partij. We kunnen dus niet spreken van echt extern toezicht. Daar willen wij verandering in brengen.

Collega's, hoe zal dat extern toezicht er in de toekomst uitzien? Wel, de commissie van toezicht die we met dit voorstel van decreet verankeren, die wij als een nationaal preventiemechanisme naar internationaal recht zien en dat organiek deel zal uitmaken van het Kinderrechtencommissariaat, wordt voorgezeten door de kinderrechtencommissaris en telt een aantal vrijwilligere maandcommissarissen. Het Vlaams Parlement zelf wordt bevoegd om de rechtsregels te bepalen die van toepassing zijn op de commissie van toezicht, die bijgevolg volledig onafhankelijk van regering en administratie zal opereren.

We bedelen die commissie zeven opdrachten toe. De eerste is het toezien op de bejegening in ruime zin van kinderen en jongeren in voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren.

Daartoe zal een maandcommissaris, een van die vrijwillige maandcommissarissen, maandelijks onaangekondigd een bezoek brengen aan de instelling. Dat zal minstens één keer per maand gebeuren.

De betrokken kinderen en jongeren, maar ook andere personen, zoals personeelsleden, kunnen dan hun grieven over de wijze waarop ze worden behandeld, te kennen geven aan de maandcommissaris. Natuurlijk is het dan belangrijk dat men daarin vertrouwen heeft, dat die commissaris vlot aanspreekbaar is, het vertrouwen kan winnen en rechtstreeks de dialoog aangaat met de jongeren zelf.

Een andere opdracht is overgaan tot bemiddeling wanneer dat mogelijk is.

Wanneer het echter gaat over een klacht, wanneer er dus geen bemiddeling mogelijk is, dan moet de Commissie van Toezicht de personen toeleiden naar het Kinderrechtencommissariaat om zodoende hun klachtrecht te kunnen uitoefenen.

De bemiddeling door de maandcommissaris en het klachtenonderzoek door de kinderrechtencommissaris vormen samen de beoogde externe klachtenregeling.

Iedere maandcommissaris zal maandelijks verslag uitbrengen bij die Commissie van Toezicht. Uit de verslaggeving moet onder meer blijken of, in welke mate en hoe de betrokken voorziening gevolg heeft gegeven of zal geven aan de aanbevelingen die tot haar gericht zijn. Over deze verslagen rapporteert de commissie aan de betrokken voorziening voor vrijheidsbenemende opvang, het Kinderrechtencommissariaat, de cliëntenorganisaties en de Zorginspectie. De maandcommissaris heeft ook de opdracht om te voorzien in een actieve terugkoppeling naar de betrokken kinderen en jongeren.

De commissie krijgt ook de opdracht om aanbevelingen te doen. Tot slot moet de commissie jaarlijks verslag uitbrengen bij het Vlaams Parlement over de uitgevoerde opdrachten.

Collega's, wat is de concrete meerwaarde van dit voorstel van decreet, van die externe commissie en dat extern toezicht dat we in de toekomst zullen organiseren?

Ik denk dat we allemaal moeten erkennen dat er momenteel heel weinig zicht is op het leven in een gemeenschapsinstelling. Het leven, de voorziening zelf en de jongeren die er verblijven, zijn als het ware afgesloten van de buitenwereld. Met dit voorstel van decreet brengen we de maatschappij binnen in de instelling, laten we de maatschappij mee binnenkijken in de instelling.

We willen wel benadrukken dat de oprichting van de commissie voorzieningen er zelf niet van ontslaat om intern te blijven werken aan een cultuur waarin conflicten of klachten bespreekbaar kunnen zijn in de dagelijkse relaties tussen cliënten of opvoeders.

Daarnaast is het de taak van de voorziening om de kinderen en jongeren die er toekomen, te informeren over de Commissie van Toezicht. Jongeren weten dan waar ze terecht kunnen. Ze kunnen niet alleen hun stem laten horen aan iemand die ze kunnen vertrouwen en die onafhankelijk is van de voorziening; ze weten ook dat hun stem au sérieux wordt genomen. Ze kunnen ook voelen dat ze blijvend deel uitmaken van de samenleving, die als het ware meekijkt en die we binnenbrengen in de voorziening. Door de regelmatige bezoeken – minstens één keer per maand, maar het kan ook meer –, niet alleen wanneer er reële aanwijzingen zijn of wanneer er reële klachten zijn, werkt dit extern toezicht ongetwijfeld ook heel preventief. Natuurlijk moet de commissaris daarvoor vlot aanspreekbaar zijn.

Collega's, vanuit onze fractie zijn wij zeer tevreden dat de conceptnota die we hebben ingediend in december 2013, vandaag leidt tot dit voorstel van decreet dat voorziet in een extern toezicht op die vrijheidsberoving van jongeren in de Vlaamse Gemeenschap enerzijds en in een externe klachtenbehandeling die

daarmee samenhangt anderzijds. Op die manier bieden we meer en noodzakelijke rechtswaarborgen aan de minderjarigen die van hun vrijheid beroofd zijn. Bovendien krijgen we meer zicht op de detectie van problemen, maar ook op de positieve ontwikkelingen op het vlak van behandeling van minderjarigen in de voorzieningen.

Ik dank u. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Collega's, ik blijf heel kort stilstaan bij één punt, namelijk waarom dit voorstel van decreet een belangrijk voorstel van decreet is.

Mevrouw Schryvers heeft er daarnet al aan gerefereerd: het is natuurlijk zo dat er een aantal internationale richtlijnen zijn die ons vertellen dat we dit het best zouden doen. Het is ook zo dat Vlaanderen hiermee koploper wordt met betrekking tot het een stem geven aan jongeren die van hun vrijheid zijn beroofd.

Dat is echter niet de belangrijkste reden waarom dit voorstel van decreet voor ons een belangrijk voorstel is. Jongeren die opgesloten zitten, hebben van ons de zwaarste sanctie gekregen die mogelijk is. Dat is vaak omdat ze feiten hebben begaan waarvoor wij regels hebben gemaakt waarmee we hen van hun vrijheid beroven, omdat het absoluut onaanvaardbaar is wat ze hebben gedaan. Het is voor hen en voor ons echter heel belangrijk dat ze deel blijven uitmaken van de maatschappij, dat ze niet het gevoel krijgen dat ze weggezet zijn en dat niemand meer naar hen kijkt, dat ze geen stem meer zouden hebben. Ze hebben een sanctie gekregen, maar we willen hen zo snel mogelijk opnieuw integreren in de maatschappij.

Collega's, dat is de reden waarom dit voorstel van decreet belangrijk is, zowel voor de minderjarige die opgesloten zit, als voor ons. Natuurlijk helpen we hiermee een heel belangrijk onlogisch element van dat toezicht uit de wereld. Het kan natuurlijk niet zijn dat de administratie Jongerenwelzijn zowel rechter als partij is als het gaat over jongeren die een klacht hebben en in een voorziening zitten waar ze van hun vrijheid beroofd zijn. Daar maken we vandaag komaf mee. Daarom zal onze fractie dit voorstel van decreet steunen. We denken dat we hiermee een heel belangrijke stap vooruit zetten. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 633/5)

– *De artikelen 1 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009
– 1053 (2016-2017) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Willem-Frederik Schiltz bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het ontwerp van decreet houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, het betreft een ontwerp van decreet dat een aanpassing maakt aan de schijven waarbinnen men valt voor de energieheffing. Er rees een probleem wat mensen betreft die elektrisch verwarmen. Die vielen in een verbruiksschijf die aanleiding gaf tot een energieheffing van 770 euro, wat aanzienlijk is. De regering heeft dat willen remediëren en deze schijven nog meer willen verfijnen, om ze te doen accorderen met het verbruikspatroon. De regering wil deze wijziging laten ingaan vanaf 1 januari 2017, om al zo veel mogelijk energiekanten te vatten. De leveranciers op het terrein die het ontwerp van decreet hebben zien komen, hebben zich daar vaak al aan aangepast, maar we moeten deze situatie natuurlijk zo snel mogelijk in overeenstemming brengen met de decretale situatie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

Dat is duidelijk.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het ontwerp van decreet houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

De algemene bespreking is geopend.

Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Geachte leden, het voorliggende ontwerp van decreet heeft twee doeleinden. Eerst en vooral willen we de verbruikscategorie van 10 tot 20 megawattuur verruimen tot 25 megawattuur. De reden is bekend: er zijn gezinnen die met elektriciteit verwarmen en die een onredelijk hoge energieheffing moeten betalen omdat ze in de categorie van 20 tot 50 megawattuur zitten. Uit de cijfers van de distributienetbeheerders blijkt dat er binnen de heffingscategorie 20 tot 50 megawattuur een volgende subverdeling van het aantal afnamepunten zou bestaan: tussen 20 en 25 megawattuur 27.108

afnamepunten, waarvan 9002 residentieel en 18.106 niet-residentieel. Daarom zullen de 9000 gezinnen die een hoger verbruik hebben omdat ze met elektriciteit verwarmen, vanaf 1 januari 2017 500 euro minder betalen. Zo zal er een heffing zijn van 299,75 euro in plaats van 795,88 euro.

Het tweede doeleinde is het volgende. De berekening van het jaarverbruik gebeurt op basis van de voortschrijdende jaarlijkse som van de afname. Wanneer er echter geen volledige jaargegevens beschikbaar zijn, bijvoorbeeld bij een switch van leverancier, dan wordt er geëxtrapoleerd pro rata temporis. Wanneer die maanden zich bevinden in een periode waarin het verbruik regulier hoger is, bijvoorbeeld in de winter, en men sowieso flirt met de grens tussen de heffingscategorieën, dan kan het dat bij de proratering van de heffing een te hoge tariefcategorie wordt bereikt. Om dit probleem te verhelpen, wordt nu voorgesteld om de informatiestroom te optimaliseren, zodat die steeds van actuele gegevens kan gebruikmaken.

Vanwege de specifieke inningsmodaliteiten uit artikel 14.2.2. van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kan een wijziging van de tarieven om praktische redenen echter niet worden doorgevoerd in de loop van het heffingsjaar. Vandaar dat we de wijziging starten op 1 januari 2017. Het tussentijdse doorvoeren van wijzigingen aan de tariefstructuur ligt dan ook moeilijk, in het licht van het gelijkheidsbeginsel, en is administratief moeilijk te verwerken voor de leverancier die instaat voor de inning.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, mijn fractie zal dit goedkeuren. Elke stap in de goede richting van een eerlijkere energieheffing wordt bij ons op applaus onthaald. U hebt een aantal bevoegdheden. Ik denk dat de bevoegdheid 'voortschrijdend inzicht' ook aan u is toebedeeld. Dat heeft het verleden toch al bewezen. Dus, minister, ik hoop dat u met deze wijziging een eerste stap hebt gezet, dat uw voortschrijdend inzicht het haalt, en dat we de komende maanden nog tal van wijzigingen mogen goedkeuren in dit parlement, om die energieheffing bij te sturen, eerlijker en vooral rechtvaardiger te maken. *(Applaus bij sp.a en van Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Naast het feit dat wij de energieheffing als instrument een slecht idee vinden en wij ze als geheel weg willen, merken wij wel dat dit er de eerstkomende maanden niet in zit. Dus zijn wij blij dat er een eerste stap wordt gezet in het wegwerken van twee anomalieën. U hebt ze net toegelicht, minister, en wij willen u daarin steunen. Wij vonden het ook heel jammer dat het erop leek dat de aangekondigde wijziging pas later zou kunnen worden ingevoerd. We zijn dus blij dat het met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 kan worden ingevoerd. De mensen die nu ontsnappen aan een heel hoge heffing, zullen u allicht dankbaar zijn. Maar we hopen inderdaad dat dit een eerste stap is in het wegwerken van nog veel meer anomalieën die in die heffing vervat zitten. Daarom zullen wij deze aanpassing goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1053/1)*

– *De artikelen 1 tot en met 5 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Lode Ceyssens, Axel Ronse, Lydia Peeters, Bart Nevens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning – 1059 (2016-2017) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Lode Ceyssens bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Lode Ceyssens, Axel Ronse, Lydia Peeters, Bart Nevens, Tine Rombouts en Wilfried Vandaele houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning.

De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Voorzitter, normaal zou op 23 februari de omgevingsvergunning in heel Vlaanderen in voege treden. Er is al heel veel werk in die richting verricht. Alleen zijn er toch een aantal signalen over software-problemen. Om er zeker van te zijn dat alles op een juiste en correcte manier kan worden ingevoerd, is er dit voorstel van decreet, om de implementatie van die omgevingsvergunning gefaseerd te kunnen doen uitvoeren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

Dat is duidelijk.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van Lode Ceyssens, Axel Ronse, Lydia Peeters, Bart Nevens, Tine Rombouts en Wilfried Vandaele houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet Lode Ceyssens, Axel Ronse, Lydia Peeters, Bart Nevens, Tine Rombouts en Wilfried Vandaele houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Collega's, al sinds de jaren 80 wordt er gesproken over de invoering van een eengemaakte vergunning, een vergunning die bouw- en milieuvergunning bundelt tot één vergunning.

Tijdens de vorige legislatuur kwam er een kamerbrede resolutie tot stand in dit parlement waar die omgevingsvergunning een heel belangrijk onderdeel van was. Dat heeft tot gevolg gehad dat we op 25 april 2014 het Omgevingsvergunningendecreet

hebben goedgekeurd. De Vlaamse Regering heeft op 27 november 2015 een besluit genomen tot uitvoering van dit decreet.

De belangrijkste voordelen van die omgevingsvergunning zijn de volgende. Ten eerste gaat het over de gemengde aanvragen waar bedrijven vandaag vaak zowel een bouwvergunningsaanvraag als een milieuvergunningsaanvraag moeten doen, waardoor parallelle circuits ontstaan. Er moeten meerdere openbare onderzoeken worden georganiseerd, waardoor er soms tegenstrijdige adviezen voorhanden zijn. Daar maakt de omgevingsvergunning komaf mee. Dit gebeurt in één dossier over de totaliteit. Deze vereenvoudiging zorgt voor meer rechtszekerheid en minder procedurefouten of betwistingen.

Daarnaast heeft de eengemaakte procedure ervoor gezorgd dat gewestelijke adviesinstanties nu ook een gezamenlijk advies moeten uitwerken. We kennen allen voorbeelden uit het verleden waarin sommige adviezen van de ene Vlaamse administratie bijna haaks stonden op een advies van een andere Vlaamse administratie. Ook daar wordt komaf mee gemaakt: het gezamenlijk advies is één helder en gemotiveerd document vanuit Vlaanderen.

Ten derde is het zo dat de milieuvergunning permanent wordt in de omgevingsvergunning, weliswaar zonder daarmee een blanco cheque te geven, maar met het inbouwen van eventuele evaluaties die kunnen worden ingevoerd of bijkomende milieuvoorwaarden die nageleefd dienen te worden.

Ten slotte blijven of worden de gemeenten bevoegde instanties voor alle kleine en middelgrote projecten. De milieuvergunningsbevoegdheid voor een aantal dossiers gaat van het provinciale naar het lokale niveau. De minder complexe dossiers zitten dicht bij het gemeentelijke niveau, waar men beter kan inschatten wat de impact van die vergunning kan zijn.

De digitalisering is een cruciaal onderdeel van deze omgevingsvergunning voor het bereiken van de vooropgestelde doelstellingen. Het afgelopen jaar heeft Vlaanderen hard gewerkt, samen met IT-dienstleveranciers van lokale besturen zijn al heel wat stappen vooruitgezet.

De Vlaamse IT-dienstenleverancier heeft de technische architectuur van het systeem van de digitale bouwaanvraag (DBA) herwerkt in functie van de omgevingsvergunning. Via overleg met de IT-dienstleveranciers van de lokale besturen werd een nieuwe set van webservices uitgerold die de communicatie zullen verzorgen tussen alle systemen.

Gelet op het belang van de digitalisering moet de concrete implementatie en testing van het omgevingsloket op de diverse bestuursniveaus grondig kunnen gebeuren, en daarvoor moet de nodige tijd uitgetrokken worden. Door een aantal technische problemen hebben de lokale dienstenleveranciers echter onvoldoende tijd om de software van de lokale besturen af te stemmen op het Vlaamse omgevingsloket, wat in de praktijk zou kunnen leiden tot problemen op het moment van de inwerkingtreding.

Er zijn duidelijke signalen dat niet alle software volledig klaar zal zijn om vanaf dag 1 volledig in te stappen in het digitale verhaal, zodat nadere regels over de implementatie van de omgevingsvergunning vereist zijn. Daarom vragen wij het Vlaams Parlement vandaag dit voorstel van decreet bij hoogdringendheid goed te keuren.

Kort samengevat regelt dit voorstel van decreet de volgende zaken. Eerst en vooral wordt op 23 februari de omgevingsvergunning onverkort en digitaal ingevoerd.

Ten tweede regelt het voorstel van decreet dat gemeenten die nog niet klaar zijn, uitstel kunnen vragen tot 1 juni 2017. Gemeenten kunnen die uitzondering via aangetekend schrijven vragen tot uiterlijk 14 februari.

Ten derde, van professionals, meestal architecten, in gemeenten die nog niet toetreden tot de omgevingsvergunning, wordt sowieso vanaf 23 februari een digitale indiening verwacht. In dit geval is dat meestal de digitale bouwvergunningsaanvraag.

Tot slot wordt de milieuvergunning vanaf 23 februari al permanent.

Zoals gezegd: de omgevingsvergunning is een mijlpaal in het vergunningenbeleid in Vlaanderen, waar nu al meer dan dertig jaar over wordt gesproken. Wat ons betreft kan ze niet snel genoeg worden ingevoerd. Het allerbelangrijkste daarbij is dat iedereen daar klaar voor is. Niemand heeft er baat bij dat er dingen mislopen bij de omschakeling.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik dank de heer Ceyssens voor de toelichting omtrent de omgevingsvergunning. Ik zal u een herhaling daarvan besparen, maar ik benadruk dat ook onze fractie de omgevingsvergunning, die tijdens de vorige legislatuur mee voorbereid werd door minister Muyters, een van de belangrijkste realisaties van deze Vlaamse Regering vindt.

Net voor of na het kersteces vernamen we van minister Schauvliege dat er inderdaad nog een aantal problemen waren met de software omtrent het Vlaams omgevingsloket. Vooral de link vanuit de Vlaamse administratie met de softwarepakketten van de gemeenten zou problematisch zijn. Dat is aan bod gekomen in de commissievergadering van 17 januari, waar minister Schauvliege voorstelde om de invoering van de omgevingsvergunning op een getrapte manier te doen. Bijvoorbeeld zouden architecten en dergelijke al verplicht worden om digitaal te gaan en zo meer.

We hebben toen vanuit onze fractie aangegeven dat daaromtrent voor ons de volgende zaken belangrijk zijn: ten eerste, architecten, ondernemers en investeerders, spelers die zich hebben voorbereid op het feit dat de omgevingsvergunning er op 23 februari aankomt, die hun aanvragen al in die richting hebben voorbereid, die de timing van hun investeringen daarop hebben gefocust, mogen geen enkele negatieve impact van de vertragingen of wijziging van de plannen ondervinden. Ten tweede, de gemeenten zijn altijd zeer welwillend meegegaan inzake de omgevingsvergunning. Ook voor hen mag dit geen negatieve impact hebben. Ten derde, we hebben zeer duidelijk gesteld, toen minister Schauvliege zei dat de effectieve implementatie in juni 2017 zou plaatsvinden, dat er voldoende transparantie en een goede informatie moet zijn over de voortgang van heel dat software-euvel, zodat we vanaf juni effectief compleet, vlot, soepel, 'up and running' zijn.

Vandaar dat we met de N-VA-fractie tevreden zijn met de regeling die collega Ceyssens daarnet heeft toegelicht. De gemeenten, een groep waar we bezorgd om zijn, hebben zelf de vrijheid om te bepalen of ze hetzij op 23 februari beginnen, hetzij later, maar uiterlijk tegen 1 juni. Wat de gebruikers betreft, zal de milieuaanvraag vanaf 23 februari voor aanvragen vanaf dan overal permanent zijn. Het enige potentiële ongemak dat gebruikers zouden kunnen hebben, is het feit dat in een gemeente die een uitzondering heeft, het openbaar onderzoek dubbel loopt voor het milieuaspect en voor het stedenbouwkundige aspect gedurende de periode dat de gemeente een uitzondering heeft. Maar goed, de provincies stappen al meteen in vanaf 23 februari en het type vergunningen dat

zowel milieu- als bouwaanvraag behelst, zal volgens de classificatie doorgaans wel bij de provincies zijn.

Dus ook inzake dat aspect vindt mijn fractie het uitgewerkte voorstel een goed voorstel. Wij zijn bijzonder tevreden dat deze omgevingsvergunning effectief van kracht wordt. Dat zal in Vlaanderen hopelijk een boost geven aan de investeringen en aan onze welvaart. Dat zal leiden tot veel verstandiger beslissingen omdat alles geïntegreerd verloopt. Wij kijken ook uit – het is vorige week nog aan bod gekomen – naar het vervolgverhaal: de integratie van de MER-rapportering en van de RUP's. Dan zullen we echt volledig met het omgevingsdenken gestart zijn.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, collega's, het gonst inderdaad al geruime tijd van de geruchten. Is de datum van 23 februari haalbaar of niet?

Ik kan alleen maar onderschrijven wat de heren Ceysens en Ronse gezegd hebben. We hebben een Omgevingsdecreet goedgekeurd in april 2014. Daarin werd heel duidelijk gekozen voor het digitaliseringsproces en voor de integratie van onze milieu- en bouwvergunningen. We kregen nadien in november 2015 het omgevingsbesluit waarin beslist werd om de omgevingsvergunning van kracht te laten worden één jaar na publicatie, wat dan 23 februari 2017 zou zijn.

Niet sinds december zoals de heer Ronse zegt, maar al eerder gonsde het van de geruchten: is die datum haalbaar of niet? Ik kan verwijzen naar de commissiebespreking van september 2016, maar ook naar de besprekingen van de beleidsbrief en dergelijke. Steevast werd gezegd: 23 februari is een haalbare kaart, dus we gaan daar ook voor. Ik kan namens mijn fractie zeggen dat wij zeer tevreden zijn dat er vandaag de dag duidelijkheid bestaat. Eigenlijk niet vandaag de dag, maar al sinds vrijdag toen de Vlaamse Regering besliste om 23 februari te handhaven als datum voor de omgevingsvergunning.

Vandaag bespreken we ons voorstel van decreet voor de implementatie, met een uitzondering voor die lokale besturen die op dit moment nog koudwatervrees hebben voor het proces van de digitalisering en van de omgevingsvergunning. Dat digitaliseringsproces werd opgestart midden 2014 met ruim dertig pilootprojecten. Sinds 2015 kan elk lokaal bestuur dat dat verkiest, een digitale bouwvergunning afleveren. Sinds 1 december 2016 kunnen alle 308 gemeentes digitaal werken. Voor die enkele met koudwatervrees is er nu een uitzondering mogelijk als ze dat kenbaar maken voor 14 februari aan de minister. Voor alle anderen is de datum nu heel duidelijk: 23 februari 2017. Dat is belangrijk.

Voor mijn fractie is het vervolgtraject ook heel belangrijk, namelijk dat het Vlaams omgevingsloket wel degelijk operationeel en heel formant werkt, en dat alle koppelingen met de softwareapplicaties van de lokale besturen optimaal verlopen. Nog een belangrijk aspect voor ons is dat het oefenomgevingsloket zoals aangekondigd op de website van het omgevingsloket, vanaf 23 februari operationeel is voor de lokale besturen met koudwatervrees.

De heer Ronse verwees naar de integratie van de MER-procedure. In 2018 komt er de integratie van de socio-economische vergunning in de omgevingsvergunning. Ook de natuurvergunning over de vegetatiewijziging moet nog mee worden geïntegreerd. Ik denk dat, wanneer dat allemaal klaar is, we alles op alles moeten zetten om ook dat te integreren – én de socio-economische vergunning, én de natuurvergunning – zodat we effectief kunnen spreken van een globaal integraal vergunningenbeleid waar onze burgers, onze aanvragers alle belang bij hebben. We moeten nu snel werk maken van het vervolgtraject,

zodat we tot een volledig, globaal vergunningentraject kunnen komen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Collega's, onze fractie heeft ingestemd met de spoedbehandeling, omdat er inderdaad een hoogdringend probleem is met de inwerkingtreding van die omgevingsvergunning. Er moet duidelijkheid over komen. En dat is, zoals mevrouw Peeters al een paar keer gezegd heeft, al heel lang nodig, want de ongerustheid over de mogelijkheden, de technische haalbaarheid en de praktische uitvoerbaarheid leeft al maanden en is vandaag niet opgelost, en zelfs niet verminderd. Dus ja, dit is hoogdringend.

Wij zullen ons bij de stemming over dit voorstel van decreet onthouden, niet omdat we er op zich tegen zijn, maar omdat ik hier, zeker in het laatste betoog, een beetje het gevoel krijg in een verhaal van alternatieve feiten te zitten. Dit gaat niet over koudwatervrees, mevrouw Peeters. Dit gaat over het feit dat wat er vandaag ligt – inderdaad na drie jaar voorbereiden – voor de meeste gemeentebesturen niet werkt en ook voor de provinciebesturen niet werkt. Ik heb een mail bij mij die vorige week in minstens twee provincies is rondgestuurd. Daaruit blijkt dat indien maar 10 procent van de bouwvergunningsaanvragen digitaal zouden worden ingediend, het hele IT-systeem zou crashen. Met andere woorden: het werkt niet.

Het verbaast mij dan ook een beetje dat u in uw voorstel van decreet ook voor de provincies niet in een mogelijkheid tot uitzondering voorziet. Blijkbaar is er ook voor hen nog heel wat werk aan de winkel en is er nog absoluut geen zekerheid dat dit voor hen gaat werken. U beslist om daarover te kijken en daar geen rekening mee te houden, misschien om symbolische redenen, misschien omdat u daar goede redenen voor hebt. Wij blijven ons daar in elk geval zeer grote zorgen over maken.

U doet ook onrecht aan de gemeentebesturen als u het allemaal koudwatervrees noemt. Ik denk niet dat één gemeentebestuur er op zich een probleem mee zou hebben of er bang voor zou zijn om, in plaats van twee à drie aanvraagdossiers te moeten behandelen, het in één keer elektronisch te kunnen doen. Ik denk niet dat men daar schrik voor heeft. Waar men schrik voor heeft, is dat het systeem dat men nu krijgt, niet werkt en dat het tot een hele hoop ongelukkige, ontevreden, gefrustreerde aanvragers en cliënten van de overheid zal leiden. In de praktijk – dat blijkt nu al – zullen heel wat gemeentebesturen opdraaien voor, ten eerste, het uitleggen van de problemen aan degenen die voor het loket staan. Ten tweede moeten ze opdraaien voor de kosten om het op te lossen, want op dit moment is men al in massa's gemeentebesturen bezig met het aankopen van scanners om papieren aanvragen te kunnen inscannen en ze dan toch op een of andere manier digitaal in het systeem te brengen. En ten derde zullen ze – en dat is nu ook al gaande – verplicht zijn om voor het dekken van al die kosten retributiereglementen op te stellen, waarbij de aanvragers meer zullen moeten betalen voor de hele afhandeling van hun vergunningsdossier.

Het verwondert mij een beetje om daar van geen enkele van de indieners een concrete, solide en serieuze uitleg over te horen, of zelfs maar een zich bewust zijn van het probleem. Het zou kunnen helpen om wat gemeentebesturen gerust te stellen, als u dan toch denkt dat het alleen maar over koudwatervrees gaat.

Voor de rest, collega's, deel ik, samen met mijn fractie, al het enthousiasme over de mogelijkheden die de omgevingsvergunning biedt. Dit is een project, dat inderdaad al een hele tijd meegaat. Over het nut ervan en de nood eraan bestaat eigenlijk zowat een consensus in heel dit parlement. Iedereen is het erover eens dat we de vergunningsprocedures beter integreren, dat dat voor iedereen

gemakkelijker zou zijn, dat de procedure gestroomlijnder kan verlopen en dat het een geweldig voorbeeld van administratieve vereenvoudiging zou kunnen zijn, zowel voor de besturen als voor de bestuurden. Dat weten we al jaren. Daar is ook al jaren consensus over in dit parlement. U hebt dus ook al jaren de tijd gehad om dit concreet en goed voor te bereiden.

De bevoegde minister is hier jammerlijk afwezig. Ik weet dat zij hier procedureel niet hoeft te zijn, voorzitter, maar als blijkt dat je project, dat al een heel jaar loopt en waar je de verantwoordelijkheid voor draagt, zodanig in de soep draait dat het parlement last minute een rectificatiedecreet moet goedkeuren om je wat meer tijd te geven, dan zou het van enig fatsoen getuigen om hier als minister aanwezig te zijn en uit te leggen waarom.

Geen enkele collega-volksvertegenwoordiger doet dat ook. Niemand gaat in op de reële oorzaak van dit probleem. Niemand gaat in op de reële redenen waarom dit is vastgelopen en hoe we dit heel concreet zullen oplossen. Men zegt gewoon: we hebben een paar maanden meer tijd nodig, en dan laat men het nog aan de gemeenten zelf over omdat men moet toegeven dat men het nu niet kan. Dit is een fantastisch voorbeeld van hoe men erin geslaagd is om wat een mooi dossier van administratieve vereenvoudiging en bestuurlijke efficiëntie had kunnen zijn, door een ongelooflijke bestuurlijke inefficiëntie te laten verzanden in een potentieel administratieve soep.

Mijnheer Ronse, er zijn vandaag inderdaad een hoop potentiële aanvragers van vergunningen die een economische activiteit zouden kunnen realiseren, die hier met grote ongerustheid naar kijken en zich afvragen hoe dit nu gaat gebeuren. De grote meerderheid van aanvragen voor milieu- en bouwvergunningen passeert natuurlijk niet via het Vlaamse circuit op dit ogenblik, maar gaat binnen bij de provincies en de gemeenten. Voor hen blijft tot nader order het systeem van de Waalse permis unique bestaan: je dient twee aanvragen in, er lopen twee parallelle dossiers, maar we zullen ze aan elkaar plakken en het blijft voorlopig lopen. Niemand kan zeggen tot wanneer precies, niemand kan garanderen dat wat u vandaag indient, in de komende maanden bij een gemeente die heeft beslist om er nog niet in te stappen, precies gaat uitmonden in een unieke vergunning. Niemand kan garanderen dat daarbij geen fouten kunnen gebeuren.

De omgekeerde ongerustheid dat er een aantal vergunningen en vergunningsaanvragen niet volgens een correcte procedure zullen verlopen en dat we dus bij wijze van spreken een aantal eeuwigdurende milieuvergunningen gaan afleveren op basis van misschien halfslachtige en halvelings verloren gelopen informatie, bestaat vandaag. Ik betreur dit, collega's.

We gaan daarom niet tegen dit voorstel van decreet stemmen, want ik begrijp perfect dat dit nodig is. Ik wil ook aan de gemeenten de mogelijkheid gunnen om de problemen die niet door hun fout zijn ontstaan, te kunnen rechtzetten. Ik hoop dat het niet op hun kosten gebeurt, ook niet op kosten van de burger die nu bijkomende dossierrechten zal moeten betalen door al die complicaties. Ik hoop vooral dat dit uiteindelijk op termijn zal uitmonden in echte administratieve vereenvoudiging en echte rechtszekerheid. Maar aan het tempo en de manier waarop het op dit moment aan het verlopen is – ik denk dat ik namens heel wat bestuurders en bestuurden spreek –, zijn we daar absoluut niet gerust in. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Collega's, jammer genoeg moet ik de heer Tobback gelijk geven als hij ongerust is over wat hier voorligt. Jammer genoeg, omdat we net zoals sp.a en alle andere partijen in dit halfroond de komst van dit decreet kamerbreed hebben gesteund. Zoals de heer Ceyssens in het begin van zijn toespraak

zei, wordt er al sinds de jaren 80 over gesproken. Uiteraard zijn wij ook zeer, zeer tevreden dat het uiteindelijk zover is. De datum van 23 februari, het moment waarop het eindelijk in werking zou treden, was inderdaad een soort van magische datum.

Maar iedereen die de commissie heeft gevolgd over de omgevingsvergunning, weet dat het al langer dan vorige maand werd aangekondigd dat er problemen zaten aan te komen. Telkens zei de minister: 'Neen, geen probleem, we moeten de druk erop houden vooral voor de lokale besturen, want als we de druk er niet op houden, zullen ze niet voortdoen, dan gaan ze lui worden en het niet invoeren.' Ik betreur dat ook. Ik betreur heel erg dat de bal volledig wordt teruggespeeld naar de lokale besturen, terwijl de kern van het probleem elders ligt.

Het zijn niet alleen de lokale besturen die nu verontwaardigd zijn, maar ook en vooral mensen in onze provincies die hard hebben gewerkt om klaar te zijn. Ik wil even voorlezen wat een gedeputeerde uit Vlaams-Brabant vanmiddag op haar blog zette: "Terwijl onze informaticasystemen op punt staan, is het Vlaams Omgevingsloket nog in volle ontwikkeling en dat op minder dan een maand voor de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning. Vlaanderen is dus niet klaar met het huiswerk. Een testomgeving is beschikbaar maar onvolledig. Functionaliteiten die noodzakelijk zijn voor de gemeentelijke en provinciale beslissingsstromen ontbreken. Zo is het momenteel onmogelijk om de indiening van het beroepsschrift of de bijstelling van milieuvergunningsvoorwaarden te testen. De datavelden binnen het omgevingsloket wijzigen constant. Het Vlaams Omgevingsloket signaleert niet wanneer het dossier nog gewijzigd werd na het downloaden. Het is dan ook moeilijk om te weten van welk hout pijlen maken."

Het Vlaams omgevingsloket werkt niet en de bal wordt volledig teruggespeeld naar de Vlaamse besturen. Wij zullen dit voorstel van decreet niet goedkeuren omdat wij ook niet zeker zijn of het werkelijk zal werken. Wij zullen ons onthouden.

De voornaamste reden om dit voorstel van decreet in te dienen, is om aan gemeenten die dit willen, de mogelijkheid te geven om uitstel te vragen tot 1 juli. Maar wat ik net heb voorgelezen, bewijst dat daarmee het probleem wellicht niet is opgelost. Wat ik heb voorgelezen, komt van de hand van een gedeputeerde die er al twee jaar mee bezig is. Ze zegt dat men alles in handen heeft om klaar te zijn en dat enkel het Vlaams omgevingsloket verstek laat gaan.

Collega's, ik denk dat de minister nog heel wat te verantwoorden heeft als we haar hierover de volgende maanden ongetwijfeld zullen spreken. Wij zullen ons dus, jammer genoeg, onthouden. Het had een feest moeten zijn, maar er is een domper gezet door de manier waarop Vlaanderen dit heeft aangepakt.

Lode Ceyssens (CD&V): Ik begrijp uit het laatste betoog dat het linkse kartel nog niet voor morgen is.

Men zegt dat het drie jaar heeft geduurd om de omgevingsvergunning ten uitvoer te brengen. Als ik goed geïnformeerd ben, heeft de Vlaamse Regering het besluit op 27 november 2015 genomen. Volgens mij is dat anderhalf jaar.

Collega's, wat de hoogdringendheid betreft: ik heb het ook al meermaals in de commissie gezegd in deze legislatuur en tijdens de vorige legislatuur dat deze omgevingsvergunning een historische omwenteling is in het vergunningenlandschap. Ik heb daarstraks nog aangehaald waarom het zo belangrijk is en ik ben blij dat iedereen dat beaamt. Maar, we hebben toen ook gezegd dat op het moment dat de omgevingsvergunning effectief in werking zal treden – en de omwenteling is zo groot –, het niet van een leien dakje zal lopen. Het zal geen eenvoudige opdracht zijn. Op dat moment moeten we ook het lef hebben om allemaal de rug te rechten

en terug te denken aan hoe belangrijk die beslissing is, eerder dan naar elkaar te zitten kijken en zwartepieten beginnen door te schuiven.

Ik denk dat ik nergens heb gezegd dat gemeentebesturen er schuld aan hebben dat die omgevingsvergunning op 23 februari niet kan worden ingevoerd. Ik denk dat ik dat nergens heb gezegd. Ik heb duidelijk verwezen naar de softwareproblemen die er zijn. Of we dat nu graag hebben of niet, dit lijkt een constante te zijn. Toen we destijds met de digitale bouwvergunningsaanvraag bezig waren, werden we met identiek dezelfde problemen geconfronteerd. Ik begrijp dat alles in het werk wordt gesteld om oplossingen te zoeken.

Collega's, stel dat we bij de eerste meldingen van problemen in oktober een voorstel van decreet hadden gedaan om uitstel te verschaffen. Op die manier gaat men er natuurlijk nooit geraken. Er is tot het uiterste geprobeerd om te zorgen dat alles klaar zou zijn, quod non, waardoor we nu vandaag deze beslissing moet nemen. Ik wou toch graag een aantal dingen in hun juiste context zetten. We moeten toch een duidelijk verschil maken tussen de digitale bouwvergunningsaanvraag en de omgevingsvergunning die via het omgevingsvergunningsloket loopt.

Moeten de provincies op 23 februari instappen? Uiteraard. Stel dat een van vijf Vlaamse provincies niet zou instappen, dan zou dat per definitie betekenen dat er in die provincie geen enkele gemeente op 23 februari kan starten. Want wat bijvoorbeeld met een beroepsprocedure tegen een omgevingsvergunning? Een provincie moet sowieso instappen.

Moeten de gemeentes massaal scanners kopen? Ik denk dat er vandaag al op de meeste gemeentehuizen een scanner aanwezig is. Die scanner zal inderdaad misschien nuttig zijn voor een provinciaal of een Vlaams dossier dat gebruikmaakt van het omgevingsloket en voor gemeenten die nog niet zijn ingetreden, om op dat moment het dossier in te laden. We moeten echter niet het beeld scheppen dat gemeenten scanners moeten gaan kopen om massaal al hun dossiers in te laden. Die gemeentes krijgen de mogelijkheid om uitstel te vragen.

De retributie op een omgevingsvergunning is uiteraard de bevoegdheid van de gemeentebesturen zelf. Het belangrijkste in dit verhaal is wat de heer Ronse al heeft gezegd. We hebben heel duidelijk gekeken naar de gemeentebesturen. Als alle software er niet is en ze kunnen de vergunning niet afleveren, dan hebben ze de mogelijkheid om later toe te treden. We hebben ook gekeken naar de gebruikers. De ondernemer die na 23 februari zijn vergunningsaanvraag doet, ziet zich alleszins verzekerd van een aanvraag tot een permanente milieuvergunning.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, het zou nuttig zijn mochten we op het grote scherm boven het scherm met de stemresultaten kunnen terugspoelen naar eerdere betogen. Dat zou voor de heer Tobback, misschien met een 3D-brilletje, helpen. Ik wil enkele rechtzettingen doen. Misschien heeft hij bepaalde zaken wat ik heb gezegd, niet gehoord.

Ik ben begonnen met de verantwoordelijkheid voor deze hele situatie te leggen bij de uitwerking van het Vlaams omgevingsloket. Dat hebben ook de andere leden van de meerderheid gedaan. Er heeft niemand van de meerderheid, en al zeker mijn fractie niet, geïnsinueerd dat er een probleem zou zijn op het niveau van de gemeenten. Dat zal het geval niet zijn.

Ik heb daarnet gepleit voor transparantie en een duidelijke voortgangsrapportering zodat we vanuit het parlement goed kunnen opvolgen dat tegen 1 juni het loket volledig op punt staat en perfect is gekoppeld aan de loketten en

systemen van de gemeenten. We hebben dat ook vorige week in de commissie duidelijk gesteld en de minister heeft daarmee ingestemd.

Er zijn nog twee misverstanden die uit de wereld moeten worden geholpen. U zei dat niemand zal weten wanneer het in orde zal zijn in de gemeenten waar een uitzondering geldt. Het staat duidelijk zwart op wit in het voorstel van decreet: tegen ten laatste 1 juni zal in elke gemeente een omgevingsvergunning van kracht zijn.

Dat de milieuaanvragen permanent zouden zijn en dat daar problemen mee zouden zijn, daar heeft het digitale verhaal eigenlijk niets mee te maken. De gemeenten wisten perfect hoe de besluitvorming zou zijn. Dat was voorzien in het decreet. Dat weet iedereen al drie jaar. Ik vraag me af waarom u denkt dat de besluitvorming omtrent de permanente milieuvergunningen minder kwalitatief zou zijn dan in eender welk ander scenario.

Lydia Peeters (Open Vld): Mijnheer Tobback, u blijft er maar op hameren dat de administratieve vereenvoudiging wordt omgevormd tot een administratieve soep. Ik denk juist dat we met dit voorstel van decreet duidelijkheid creëren: 23 februari is de datum van de omgevingsvergunning en van het digitaliserings-proces.

Wat het verhaal van de koudwatervrees betreft, denk ik dat vooral u koudwatervrees hebt van het digitaliseringsluik. Ik heb ook eens gekeken hoe het zit met de meeste lokale besturen. Opnieuw, de meeste lokale besturen hebben al in de loop van 2015-2016 zowel de subsidieaanvraag ingediend als de overstap gemaakt naar het digitaliseringsproces, sommige gemeenten weliswaar iets later. Ik denk dat uw gemeente daar ook toe behoort, maar daar ga ik niet verder op in. De gemeenten die reeds lange tijd werken met het digitale proces weten alleszins dat het vlot kan werken. Persoonlijk kan ik u zeggen dat mijn gemeente daar ook garant voor staat.

Dan wil ik nog kort terugkomen op wat u zegt over de kosten. U blijft erop hameren dat het allemaal duurder zal worden, dat de retributies zullen stijgen en dergelijke meer. In mijn gemeente hebben we er duidelijk voor geopteerd toen we instapten in het digitale proces om het indienen van een digitale bouwaanvraag kosteloos te laten gebeuren. Van een stijging van de kosten is dus zeker geen sprake. U weet ook dat de Vlaamse overheid heeft voorzien in een subsidie voor alle lokale besturen om het softwarepakket aan te kopen. U blijft maar zeggen dat alles duurder wordt, maar ik denk het niet. Opnieuw, vandaag wordt duidelijkheid gecreëerd. 23 februari is de datum van de omgevingsvergunning. Alleen lokale besturen die denken nog niet volledig klaar te zijn, zijn in de mogelijkheid om eenmalig uitstel te vragen tot uiterlijk 1 juni 2017.

Bruno Tobback (sp.a): Collega's, kwestie van niet in een parallelle realiteit terecht te komen, wil ik er toch even op wijzen dat niet alleen lokale besturen maar ook nogal wat provinciebesturen vandaag redelijk met de handen in het haar zitten. U kunt dat nu vanuit uw eigen gemeente denken te kunnen tegen spreken, maar de ongerustheid hebt u zelf al meermaals aan den lijve ondervonden, want u bent zelf, zowel mevrouw Peeters als mijnheer Ronse, vanuit de meerderheid al maanden in de commissie ongeruste vragen aan het stellen aan de minister. Daarbij kreeg u altijd het antwoord, zoals u zelf opmerkt, dat het allemaal in orde komt tegen 23 februari. U hebt die vragen allemaal zelf gesteld en u hebt nu samen met ons vastgesteld dat het niet in orde komt op 23 februari. Want als het wel in orde was, dan waren we hier natuurlijk niet aan het discussiëren om de datum uit te stellen.

Stop nu toch met dat verhaaltje van 'mijnheer Tobback, u hebt het niet begrepen'. Ik heb het wel begrepen. We stemmen hier vandaag over een voorstel van decreet omdat uw zorgen terecht waren. Als ik ze nog eens herhaal, bent u ze

plotseling vergeten, maar u hebt er wel een voorstel van decreet voor ingediend omdat het niet in orde is, omdat het niet werkt en omdat het vandaag niet klopt. U houdt nu vandaag de fictie voor dat er nu een vaste datum is. Ik wil er u op wijzen, als we hier over een voorstel van decreet moeten stemmen, dan is dat omdat er al een vaste datum was, namelijk 23 februari, die u niet haalt. Als u spreekt over koudwatervrees bij de gemeenten – want dat was de enige reden die u aanhaalde waarom het is misgelopen of waarom het nog niet in orde is – dan speelt u de bal naar de gemeentebesturen, mevrouw Peeters.

'I stand corrected', collega Ronse, u hebt dat inderdaad niet gezegd. U hebt terecht vanuit uw fractie, zoals het de traditie is binnen deze meerderheid onder elkaar, misschien ietwat omfloerst, gezegd dat het de schuld van de minister is. U hebt gelijk natuurlijk. De enige vraag is waarom we dat hier dan niet horen. Hoe gaan we nu garanties krijgen van heel de regering – want u steunt allemaal die minister natuurlijk – dat het op 1 februari wel voor iedereen in orde zal zijn?

Ik weet niet wat iedere gemeente gaat doen, mevrouw Peeters. Ik weet wel dat vandaag heel wat gemeenten vaststellen dat ze geconfronteerd worden met grote kosten. Hoe meer ik er in de media over zeg, hoe meer gemeentebesturen ik in mijn mailbox en aan mijn telefoon krijg. Ze zeggen: 'We hebben die, die en die kosten, we hebben die, die en die retributiereglementen in voorbereiding'. Dat is misschien niet zo bij u, maar het spijt me zeer, de grote meerderheid van de Vlamingen woont niet in uw gemeente. Ze zijn misschien welkom, maar ik stel wel vast dat het probleem bestaat, dat het onder de radar bestaat, net zoals het mislopen van dit dossier op 23 februari, en dat er blijkbaar niemand een overzicht op heeft. Wat zal er nu concreet gebeuren? Daar staat in dit voorstel van decreet ook niets over in.

Collega's, we zullen ons onthouden, we zullen niet tegenstemmen. Mijnheer Ceyssens, ik spreek over drie jaar, of laat ons zeggen twee jaar en tien maanden, want het Omgevingsdecreet is goedgekeurd in april 2014. Dat is op een paar maanden na drie jaar geleden. Dat is bijna de volledige termijn waarbinnen deze coalitie aan het werk is. Dat is de volledige termijn die u hebt gehad om ervoor te zorgen dat het binnen een maand, op 23 februari, zou werken. De vaststelling is dat het niet werkt, het spijt me zeer.

Lydia Peeters (Open Vld): Mijnheer Tobback, wat die retributiereglementen betreft, hoop ik dat u weet dat, als die omgevingsvergunning in werking treedt, elk lokaal bestuur dat vandaag een retributie- of een belastingreglement heeft voor óf een milieuvergunning óf een bouwvergunning, dat belasting- of retributiereglement moet omzetten naar een retributiereglement voor de omgevingsvergunning.

Wat dat betreft, heeft elk lokaal bestuur inderdaad de taak om een bestaand reglement om te zetten en de bewoordingen aan te passen naar de omgevingsvergunning. Is dat heel veel werk? Kost dat veel geld en moeite? Ik denk het niet. Dat was mijn eerste opmerking.

Ten tweede, u zegt opnieuw: 'Als alles toch zo duidelijk is, waarom is er dan een voorstel van decreet?' Ik denk dat we daar allemaal heel duidelijk in zijn geweest. Dat is juist omdat nu heel duidelijk een aantal lokale besturen aangeven niet klaar te zijn in het digitale proces. Om de toelating te geven om alsnog een uitstel te verkrijgen, is dit voorstel van decreet er. We staan daar allemaal achter.

We zijn ook blij met de duidelijkheid die opnieuw is geschapen. Op 23 februari zal het omgevingsloket operationeel zijn en zal de omgevingsvergunning een feit zijn.

Lode Ceyssens (CD&V): Ik vind het eigenlijk redelijk straf. Er wordt dertig jaar gesproken over een eengemaakte vergunning. Dan zijn er eindelijk twee ministers –

zoals gezegd heeft minister Muyters in de vorige legislatuur het begin meegemaakt, samen met minister Schauvliege als minister van Leefmilieu, en nu minister Schauvliege zelf – die de hand aan de ploeg slaan. Ze slagen erin, ten eerste, een eengemaakte vergunning te maken, om alle procedures daarop af te stemmen, en ten tweede, om een grote stap vooruit te zetten in de richting van de digitalisering. Dat zijn uitgangspunten waarmee we het allemaal roerend eens zijn.

Op het moment dat er eindelijk mensen zijn die opstaan en dat vastpakken, zijn dat de eerste mensen die men probeert te beladen met pek en veren wanneer de software omtrent die zaken uiteindelijk niet klaar geraakt.

Collega's, ik denk dat een duidelijke omwenteling in het vergunningenlandschap hier aan de orde is. Uiteraard had iedereen liever gehad dat de software klaar was geweest. Het beste wat we vandaag kunnen doen, is dit voorstel van decreet goedkeuren, zodat alle gemeenten dit op een deftige manier kunnen afhandelen, maar ook zodat alle rechten van alle gebruikers worden gevrijwaard.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1059/1)

– *De artikelen 1 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de re-integratie van het Universitair Ziekenhuis Gent in de Universiteit Gent – 914 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
107 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen – 915 (2016-2017) – Nrs. 1 tot en met 4

Aangehouden stemmen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 2, van Ann Brusseel, Koen Daniëls, Jenne De Potter, Joris Vandenbroucke en Elisabeth Meuleman, tot vervanging van artikel 33.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement en het aldus geamendeerde artikel 33 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van bijzonder decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van bijzonder decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van artikel 14.1.2 en artikel 14.2.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009
– 1053 (2016-2017) – Nr. 1**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
101 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Cindy Franssen en Björn Anseeuw houdende het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren (opschrift gewijzigd door de commissie: ... houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Kinderrechtencommissariaat en instelling van het ambt van Kinderrechtencommissaris, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, met het oog op de organisatie van het externe toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbenemende opvang van kinderen en jongeren)
– 633 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 5

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, mag ik een dienstmededeling doen voor we overgaan tot de laatste stemming?

De heren Diependaele, Nevens, Van Rompuy, Doomst en De Ro, mevrouw De Vroe, de heren Tobback, Vandenbroucke en Rzoska, mevrouw Moerenhout en de heren Janssens en Sintobin worden na afloop van deze vergadering onmiddellijk verwacht in de Bureauzaal in verband met het belangenconflict dat u met eenparigheid van stemmen hebt ingesteld ten aanzien van het Brussels Parlement.

Mijnheer Sintobin, de plaatsvervangers worden ook verwacht. Ik zie u wijzen naar de heer Janssens, maar u wordt ook verwacht.

VOORSTEL VAN DECREET van Lode Ceyssens, Axel Ronse, Lydia Peeters, Bart Nevens, Tinne Rombouts en Wilfried Vandaele houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning
– 1059 (2016-2017) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 1 februari 2017 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

Ik wens diegenen die nu naar huis gaan, een behouden thuiskomst. Diegenen die lid zijn van de delegatie, krijgen dat straks te horen.

– De vergadering wordt gesloten om 17.53 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenbergh, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters.

Afwezig met kennisgeving

Rik Daems, Piet De Bruyn, Paul Van Miert, Herman Wynants: ambtsverplichtingen;

Lies Jans, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Ann Soete, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Katia Segers

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris

Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen

Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, An

Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Paul Cordy, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Bart Nevens, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Daniëlle Vanwesenbeeck, Sabine Vermeulen, Peter Wouters

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke